

*duidelijk
(al bij
congres
+ in V+D)*

congres- bijlage

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

januari 1976

In deze uitneembare bijlage bij Vrijheid en Democratie van 23 januari 1976 treft u aan:

- agenda voor de algemene vergadering (pagina 3).
- voorstel tot contributieverdeling (pagina 10).
- verslag van de statutencommissie (pagina 12).
- stellingen voor congres milieu en ruimtelijke ordening (pagina 18).
- stellingen voor landbouwcongres (pagina 20).

Beschrijvingsbrief

Algemene vergadering

De jaarlijkse algemene vergadering van de VVD wordt in 1976 gehouden op vrijdag 12 en zaterdag 13 maart, in het Concert- en Congresgebouw De Doelen, Kruisstraat 2 te Rotterdam.

De vergadering zal beginnen vrijdagmiddag om 14.00 uur, vrijdagavond om 20.00 uur, zaterdagmorgen om 10.00 uur en zaterdagmiddag om 14.00 uur.

Door de centralevergaderingen van de kamercentrales en de ondercentrales en door de ledenvergaderingen van de afdelingen kunnen tot 13 februari 1976 amendementen worden ingediend op de in de beschrijvingsbrief opgenomen voorstellen. De amendementen die vóór 10 februari worden ingediend zullen worden gepubliceerd in het nummer van 20 februari van *Vrijheid en Democratie*; na die datum ingediende amendementen in het nummer van 5 maart.

agenda

vrijdag 12 maart des middags 14.00 uur

1. Opening door de voorzitter.

2. Jaarverslag van de secretaris.

3. Rekening en Verantwoording en Jaarverslag van de penningmeester.

4. Verslag van de commissie van Voorlichting over de Rekening en Verantwoording van de penningmeester over het jaar 1975.

5. Benoeming van een commissie van drie leden ter voorlichting van de algemene vergadering bij de behandeling van de Rekening en Verantwoording van de penningmeester over het jaar 1976.

6. Voorstel van het hoofdbestuur tot contributieverdeling (zie pagina 10).

7. Verslag en voorstellen van de commissie tot herschrijving van statuten en huishoudelijk reglement (zie pagina 12).

Het hoofdbestuur stelt voor:

1. de commissie tot herschrijving van statuten en huishoudelijk reglement te verzoeken de werkzaamheden zo spoedig mogelijk te voltooien;
2. de afdelingen en centrales te verzoeken om na publicatie van het ontwerp voor een huishoudelijk reglement hun commentaren aan de commissie te doen toekomen (p/a Konninginnegracht 57, Den Haag);
3. de commissie te verzoeken deze commentaren en opmerkingen te verwerken en, ingeval van niet-overneming, de betrokken afdeling of centrale gemotiveerd bericht te zenden;
4. na verwerking der commentaren en opmerkingen tot publicatie van de bewerkte statuten en reglementen over te gaan.
5. Daarna zal een algemene vergadering worden gehouden ter vaststelling van de statuten en reglementen; voordien kunnen amendementen worden ingediend.

Het hoofdbestuur heeft zich thans nog geen oordeel kunnen vormen. Voordat het huishoudelijk reglement gereed is, kan een oordeel ook niet gevormd worden. Gelet op de voorbereiding van de verkiezingen lijkt het niet gewenst tot definitieve behandeling van de statuten en reglementen over te gaan voordat de Tweede Kamerverkiezingen uiterlijk mei 1977 zijn gehouden.

8. Voorstel van de vier niet tot het hoofdbestuur behorende leden van de commissie tot herschrijving van statuten en huishoudelijk reglement inzake de artt. 23.8 en 24.5 van de statuten.

23.8

Bij de in het huishoudelijk reglement te bepalen termijnen met betrekking tot de kandidaatstelling van leden van het dagelijks bestuur dient ten minste het volgende in acht te worden genomen:

1. tussen de aankondiging dat een plaats in het dagelijks bestuur vervuld dient te worden wegens tussentijds of periodiek aftreden en het begin van de termijn waarbinnen kandidaten kunnen worden gesteld, dienen ten minste twee maanden te verlopen;
2. de termijn waarbinnen kandidaten kunnen worden gesteld dient ten minste twee maanden te belopen;
3. tussen de verzending van de beschrijvingsbrief waarin de kandidaten zijn vermeld en de algemene vergadering waarin de stemming plaatsvindt dient ten minste één maand te verlopen.

23.8 nieuw

Voorstel van de vier niet tot het hoofdbestuur behorende leden van de „Commissie tot herschrijving“

Van mening zijnde dat de in het slot van artikel 18.5 van de huidige statuten (1975) omschreven mogelijkheid tot herbenoeming in het dagelijks bestuur niet op te stringente wijze moet worden beperkt, maar dat het wel gewenst is dat de leden en de organen van de partij ruimschoots de gelegenheid hebben zich over de vervulling van vacatures in het dagelijks bestuur te beraden, zijn de vier niet tot het hoofdbestuur behorende leden van de commissie voornemens in het huishoudelijk reglement voor te stellen dat bij de mededeling die elk jaar uiterlijk 15 september wordt gezonden aan de centrales en afdelingen en in welke mededeling de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering wordt aangekondigd, een lijst wordt ge-

voegd van de leden van het dagelijks bestuur waarop is aangegeven wanneer zij aan de beurt van periodiek aftreden zijn en of zij gewoon herkiesbaar zijn danwel uitsluitend herkiesbaar zijn voor het geval dat het hoofdbestuur tot de kandidaatstelling besluit met een versterkte meerderheid van drie vierden der schriftelijk uitgebrachte geldige stemmen.

Zoals gebruikelijk wordt dan tevens voor de eerstvolgende vacatures in het dagelijks bestuur de kandidaatstelling geopend, waarbij zowel het hoofdbestuur als de afdelingen kandidaten kunnen opgeven tot 31 december. Door de toevoeging van de lijst van leden van het dagelijks bestuur (die trouwens ook in het Handboek VVD is vermeld) kunnen de centrales en afdelingen zich rekenschap ervan geven wie het daarop volgende jaar aan de beurt van aftreden zijn en over de vraag of van gewone herkiesbaarheid sprake is danwel van „verlengde“ herkiesbaarheid. De regels met betrekking tot de verlengde herkiesbaarheid worden gewijzigd in het voorstel met betrekking tot artikel 24.5.

Door nu in de statuten voor te schrijven dat bovenstaande minimum-termijnen dienen te verlopen, kan in het geval van een tussentijds optredende vacature worden voorkomen dat tegelijkertijd met de aankondiging van de vacature het hoofdbestuur een kandidaat stelt.

Tussen de aankondiging van die vacature en de opening van de kandidaatstelling dienen ten minste twee maanden te verlopen, waarin nog niet van kandidaatstelling sprake is maar waarbinnen desgewenst overleg kan plaatsvinden.

Het gaat hier om minimum-termijnen. Wanneer de gewone procedure wordt gevolgd waarbij op 15 september de algemene vergadering wordt aangekondigd, op 31 december de kandidaatstelling sluit en 10 weken van te voren de beschrijvingsbrief wordt verzonden, zijn in feite de termijnen veel langer.

24.5

In afwijking van het in artikel 24.4 bepaalde is:

1. een lid van het hoofdbestuur dat niet behoort tot het dagelijks bestuur, benoembaar tot lid van het dagelijks bestuur, in welk geval een nieuwe periode van herbenoembaar-

Beschrijvingsbrief

vervolg van pag. 3

- heid intreedt van zes jaar;
2. een lid van het dagelijks bestuur eenmaal herbenoembaar in een andere functie in de zin van artikel 23.2.1 tot en met 5, in welk geval een noembaarheid intreedt van zes jaar;
  3. een lid van het dagelijks bestuur herbenoembaar indien tot zijn kandidaatstelling wordt besloten door het hoofdbestuur met een meerderheid van drie vierden van de schriftelijk uitgebrachte geldige stemmen.

24.5 nieuw:

Voorstel van de vier niet tot het hoofdbestuur behorende leden van de „Commissie tot herschrijving”

Volgens de oude tekst was het mogelijk dat een lid van het dagelijks bestuur meer dan één keer van functie verwisselde en dan telkens opnieuw voor 6 jaar herkiesbaar was zonder de bijzondere waarborg dat tot zijn kandidaatstelling moest zijn besloten door een meerderheid van drie vierden van de schriftelijk uitgebrachte geldige stemmen van het hoofdbestuur. Volgens de nieuw voorgestelde regeling kan eenmaal functieverwisseling plaatsvinden met als resultaat dat de betrokkene opnieuw gewoon herkiesbaar is. Daarna geldt altijd de regel dat tot de kandidaatstelling alleen kan worden besloten met een meerderheid van drie vierden van de schriftelijk uitgebrachte geldige stemmen. Dit betekent dat een tweede functieverwisseling niet geheel is uitgesloten, maar dat deze alleen kan plaatsvinden indien het hoofdbestuur daartoe heeft besloten met een meerderheid van drie vierden der schriftelijk uitgebrachte geldige stemmen. Uiteraard kunnen in al die gevallen ook de ledenvergaderingen van afdelingen kandidaten stellen.

Het hoofdbestuur stelt voor nog niet tot vaststelling van deze artikelen over te gaan, daar dit zonder gelijktijdige vaststelling van nadere voorschriften, die volgens de commissie in het huishoudelijk reglement moeten worden opgenomen, niet goed mogelijk is. Wel stelt het hoofdbestuur zich voor zich tot de (eventueel gewijzigde) vaststelling bij de kandidaatstelling voor leden van het dagelijks bestuur te gedragen naar de regels van de

voorgestelde art. 23.8 en 24.5. Die regels zijn niet in strijd met de huidige regeling.

9. Voorstel van de afdeling Groningen art. 16.1 van de statuten als volgt te wijzigen:

... wordt ten minste eenmaal per jaar ... te vervangen door „wordt ten minste tweemaal per jaar”.

TOELICHTING: Op voorgaande jaarlijkse vergaderingen al, maar met name op het laatste congres in Breda, is gebleken dat er op één vrijdag en zaterdag veel te weinig tijd is om alle onderwerpen goed aan bod te laten komen. Het is fruikend voor de discussie wanneer bij de behandeling van belangrijke zaken spreektijdbeperkingen moeten worden ingevoerd. Daarnaast is er weinig continuïteit in de aard van de onderwerpen. Zowel voor de pers interessante als huishoudelijke onderwerpen worden door elkaar behandeld. De publiciteitswaarde van bepaalde zaken wordt hierdoor te kort gedaan. Het voorstel beoogt jaarlijks één meer huishoudelijk getinte vergadering te houden en daarnaast een congres dat gewijd kan zijn aan één bepaald onderwerp, dat dan ook meer dan alleen oppervlakkig kan worden behandeld. Hoewel tegen het tweemaal per jaar vergaderen vele bezwaren zijn aan te voeren, lijkt het de enige manier om de broodnodige discussie zinvol te laten zijn, en de mondigheid van de leden te meer dan een formaliteit te maken.

ADVIES HOOFDBESTUUR: Het hoofdbestuur zal, elke keer dat daaraan behoefte bestaat, de algemene vergadering een of meer extra malen bijeenroepen. In 1975 is dat gebeurd (31 mei). Van het verloop van de vergadering van 12 en 13 maart a.s. zal het afhangen of het ook in 1976 nodig is. In elk geval vindt uiterlijk januari 1977 een buitengewone algemene vergadering plaats voor de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer, terwijl vóór de jaarlijkse algemene vergadering van 1977 vermoedelijk een algemene vergadering zal worden gehouden ter vaststelling van het werkprogramma. Na de verkiezingen - wellicht in het najaar van 1977 - moeten dan nog, als de

algemene vergadering daarmee instemt, de statuten én reglementen worden behandeld. Het lijkt daarom beter naast de éénmalige jaarvergadering telkens naar behoefte te vergaderen en geen verplichte tweede vergadering voor te schrijven.

10. Voorstel van de kamercentrale Leiden om van elke algemene vergadering notulen aan de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales toe te zenden.

TOELICHTING: Het niet ter beschikking hebben van een geschreven officieel verslag van de algemene vergadering maakt het voor de diverse partij-organen onmogelijk om een overzicht te hebben van de ter vergadering gestelde vragen en verzoeken van de afgevaardigden, zowel als van de antwoorden, toezeggingen van het hoofdbestuur aan de vergadering, alsmede van de genomen besluiten. De notulen behoeven niet in extenso te worden gegeven, doch een overzicht waarin de verschillende vragen, antwoorden, toezeggingen en besluiten vermeld staan is reeds voldoende om het bovenstaande gemis op te heffen. Vermelding in „Vrijheid en Democratie”, dat hiervoor niet het geëigende orgaan is, wordt onvoldoende geacht.

ADVIES HOOFDBESTUUR: In de buitengewone algemene vergadering van 23 januari 1971 is aanvaard dat het woordelijk verslag, dat van de geluidsbanden wordt overgenomen, niet meer wordt bewerkt tot notulen. Dit bleek een zeer tijdrovend werk terwijl de belangstelling gering was. In „Vrijheid en Democratie” wordt altijd een uitvoerige besluitenlijst opgenomen terwijl degenen die erom vragen afschriften van passages uit het woordelijk verslag kunnen krijgen. Het gehele verslag pleegt 120 tot 140 pagina's te omvatten.

11. Voorstel van de afdeling Hengelo (O.) om het partijblad „Vrijheid en Democratie” los te koppelen van het lidmaatschap, zodat men alleen een abonnement hierop kan nemen.

TOELICHTING: Voor AOW-genietenden, zonder neven-inkomsten, is het lidmaatschap, ondanks het feit dat het minder is dan een gewoon lidmaatschap, vaak toch nog te veel. Men wil echter toch wel op de hoogte blijven en zou dan de mogelijkheid moeten hebben zich te abonneren op „Vrijheid en Democratie” voor bijv. f 12,50 per jaar. Misschien kunnen belangstellenden ook hiervan profiteren met een abonnement van een half jaar eveneens voor f 12,50; hierna zouden zij via de afdeling benaderd moeten worden over een lidmaatschap. Wellicht heeft dit voorstel dan ook nog propagandistische waarde. Een alternatief voor wat betreft de AOW-genietenden als boven bedoeld zou kunnen zijn het lidmaatschap voor deze categorie te verlagen, waardoor een afdeling zijn ledental in stand kan houden.

ADVIES HOOFDBESTUUR: Het voorstel behoeft niet meer te worden aangenomen daar in de praktijk al een abonnement op „Vrijheid en Democratie” kan worden genomen, los van het lidmaatschap. Dit abonnement kost f 16,60 per jaar. De groep abonnees/niet-leden bedraagt 28 en is in het computerbestand opgenomen onder codenummer 08. Daarnaast is er nog een groep (code 07) kosteloze abonnementen voor parlementaire journalisten, leesbibliotheken enz.

12. Voorstel van de afdeling Woerden met ingang van 1977 de mogelijkheid te scheppen de contributie voor het lidmaatschap der VVD in termijnen te kunnen betalen.

TOELICHTING: Speciaal gericht op de lagere inkomensgroeperingen kan het in éénmaal moeten betalen van de jaarcontributie wel eens problemen oproepen. Of men verzuimt de contributie te betalen, waardoor men van de ledenlijst wordt afgevoerd, of men vindt het in één keer te betalen bedrag te hoog om toe te treden als lid. Door de mogelijkheid te scheppen de jaarcontributie naar keuze in termijnen of in één keer te betalen zou aan bovengenoemde bezwaren tegemoetgekomen kunnen worden. De bij termijnbetaling ont-

stane extra kosten dienen wel door de termijnbetalers betaald te worden.

ADVIES HOOFDBESTUUR: Dit voorstel heeft niet meer te worden aangenomen daar deze mogelijkheid reeds bestaat, blijkens artikel 10.4 van de statuten. De praktijk werkt aldus dat de afdeling de termijnbetalingen incasseert na zelf de gehele contributie aan het hoofdbestuur te hebben voldaan. Ook bij gehele of gedeeltelijke dispensatie dient de afdeling de contributie geheel te voldoen. Anders wordt de betaling niet door de computer geregistreerd en zou het betrokken lid, ondanks de dispensatie of ondanks de afspraak inzake termijnbetalingen, toch aanmaningen ontvangen.

13. Voorstel van de afdeling gem. Maartensdijk (U.) tot de volgende wijziging van artikel 21 van het beginselprogramma:

blz. 5 van het Handboek VVD-afl. 1 1ste alinea ongewijzigd
blz. 6 van het Handboek VVD-afl. 1 2de alinea ongewijzigd
blz. 6 van het Handboek VVD-afl. 1 3de en volgende alinea te wijzigen als volgt:

„onder volledige erkenning van het recht van vrijheid van richting, inrichting en schoolstichting hecht de partij grote betekenis aan de instandhouding en verdere ontwikkeling van inrichtingen van onderwijs op algemene grondslag. Onder onderwijs op algemene grondslag wordt verstaan het onderwijs dat uitgaat van de gelijkwaardigheid van alle levensgebeschouwelijke en maatschappelijke stromingen in die zin dat de leerling een levensbeschouwing kan opbouwen en van daaruit een eigen inbreng kan hebben, een en ander met respect en begrip voor de levens- en maatschappijbeschouwing van de verschillende groepen van ons volk. Dit onderwijs geschiedt onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, bij voorkeur in samenwerking met de schoolleiding, de onderwijzenden, de ouders der leerlingen en voor zover mogelijk de leerlingen zelf.

De voorkeur van de partij gaat uit naar die vorm van bevoegd gezag, waarbij de vrijheid van schoolinrichting en de vrijheid van schoolstichting het best is gewaarborgd. De partij gaat hierbij tenminste uit van de gelijkwaardigheid van het Bijzonder Onderwijs op Algemene Grondslag en van het Openbaar Onderwijs. Zij gaat uit van een volledige financiële gelijkstelling tussen het Openbaar Onderwijs en het Bijzonder Onderwijs.”

TOELICHTING: Door wijziging van art. 21 van het beginselprogramma der VVD zoals hierboven vermeld, zal de partij ons inziens beter het gestelde in de „Universele Verklaring van de Rechten van de Mens” (blz. 9 Handboek VVD-afl. 1) ten aanzien van het onderwijs kunnen onderschrijven (Zie hiervoor bij: de 6e „OVERWEGENDE, dat de statuten welke lid zijn . . . etc.”; bij: „PROCLAMEERT op grond. . . etc.”; en bij de artikelen: 3-6-7-10-18-19-20-26-27 en art. 29.

ADVIES HOOFDBESTUUR: Het hoofdbestuur acht het niet juist incidentele wijzigingen aan te brengen in het beginselprogramma, dat een samenhangend geheel vormt. Als de algemene vergadering oordeelt dat incidentele wijzigingen wel moeten worden toegestaan dan zou ook een vorig jaar door de afdeling Land van Altena ingediend voorstel tot wijziging van artikel 21 beginselprogramma in behandeling moeten komen. Die afdeling trok toen het voorstel in op grond van het standpunt van het hoofdbestuur dat incidentele wijzigingen ongewenst zijn.

13a. Voorstel van de afdeling Land van Altena tot wijziging art. 21 beginselprogramma:

Gewijzigde 3e en 4e alinea:
3e. Onder volledige erkenning van het recht van de ouders op vrije schoolkeuze hecht de partij OOK grote betekenis aan de instandhouding en verdere ontwikkeling van inrichtingen van openbaar onderwijs als ontmoetingsplaats van de verschillende groepen van ons volk.

4e. Zij aanvaardt in volle omvang de financiële gelijkstelling tussen het openbaar en het bijzonder onderwijs, mits deze

voor alle takken van onderwijs op zodanige wijze wordt toegepast dat elke vorm van achterstelling van ENIG onderwijs wordt vermeden.

Resumé: 3e alinea: toevoegen het woord „ook” tussen partij en grote;

4e alinea: „het openbaar” vervangen door „enig”.

TOELICHTING: De propagandisten voor de VVD in onze afdeling is zowel mondeling als schriftelijk (via de pers) herhaaldelijk verweten dat de VVD voor openbaar onderwijs is en tegen christelijk onderwijs. Ofschoon het in art. 21 anders staat vermeld vinden wij toch dat op het openbaar onderwijs te sterk de nadruk wordt gelegd. Wij achten het daarom ook wenselijk dat u ons voorstel in behandeling wilt nemen en wilt ondersteunen. Vooral het laatste jaar is het ledental van de VVD sterk gegroeid, met leden, die voorheen op één der confessionele partijen stemden en die niet tegen openbaar onderwijs zijn, maar hun kinderen liever naar een bijzondere school sturen. Dit kan zijn omdat de openbare school in hun woonplaats niet goed staat aangeschreven, of omdat men toch liever bijzonder onderwijs wenst voor hun kinderen.

14. Voorstel van de afdeling Rijswijk de communicatie tussen de landelijke propagandacommissie met de afdelingspropagandacommissies te intensiveren en op een permanente basis te organiseren.

Daartoe wordt éénmaal per kwartaal bijeenkomen in kamercentraleverband van een vertegenwoordiger van de landelijke propagandacommissies van de kamercentrale en de betrokken afdelingen als een vereiste gezien om tot een stelselmatiger propaganda te komen (zie art. 27.1 van het huishoudelijk reglement).

TOELICHTING: In de huidige situatie is het contact tussen de propagandacommissies op lan-

delijk niveau met het plaatselijke weinig frequent. De afdelingen hebben vaak een tekort aan informatie over het te verwachten landelijk propagandabeleid daar deze nu hoofdzakelijk op schriftelijke communicatie berust. Nu worden de voorlichtingsavonden gewoonlijk voor verkiezingen gehouden terwijl deze vooral in de perioden ertussen van groot belang zijn om een actief, naar buiten gericht, propagandabeleid te kunnen voeren. Daartoe zal er echter van een optimale uitwisseling van ideeën en informatie tussen de landelijke propagandacommissie en die van de kamercentrale en de afdelingen onderling op voortdurende basis sprake moeten zijn. De afdelingen kunnen zo effectiever op de landelijke acties aansluiten. Door de bijeenkomsten per kamercentrale te organiseren passen zij geheel in de bestaande organisatiestructuur van de VVD.

ADVIES HOOFDBESTUUR: Deze kwestie dient in elke kamercentrale afzonderlijk te worden geregeld en leent zich niet voor aanwijzingen of besluiten door de algemene vergadering. In de landelijke propagandacommissie hebben afgevaardigden van alle kamercentrales zitting. Deze moeten zorgen dat de inlichtingen worden „door gespeeld” en dat standpunten van afdelingen en ondercentrales doorklinken in de LPC.

15. Voorstellen van de afdeling Naarden.

1e. In verband met de wenselijkheid in de afdelingen van de VVD telken jare een werkprogramma voor de leden te ontwerpen dat is afgestemd op actuele politieke situaties, stelt de afdeling Naarden van de VVD het hoofdbestuur voor, in overleg met de Kamerfracties, aan het begin van het parlementaire jaar of zo veel eerder als mogelijk is, aan de afdelingen een lijst te verstrekken van onderwerpen die in de loop van het zittingsjaar in de Staten-Generaal aan de orde komen. De onderwerpen zo mogelijk vergezeld gaand van het tijdstip waarop verwacht mag worden dat de parlementaire behandeling zal plaatsvinden, opdat de belangstellende leden zich al

Beschrijvingsbrief

vervolg van pag. 5

dan niet in werk- of discussiegroepen kunnen oriënteren en desgewenst tijdig hun visie of verlangens te bestemder plaatse kenbaar kunnen maken.

2e. De afdeling Naarden van de VVD stelt het hoofdbestuur voor in de perioden van 3 maanden - dus circa 4 maal per jaar - een bepaald thema aan de orde te stellen en telken male aan het einde van een dergelijke periode een openbare bijeenkomst te laten organiseren door een kamercentrale of statencentrale en/of ondercentrale in verschillende delen van het land. Het thema wordt op een dergelijke bijeenkomst door enige sprekers belicht en ter discussie gesteld.

3e. In verband met de gevoelens die bij vele leden van de VVD leven, dat de liberale beginselen en de liberale politiek vooral landelijk gezien te weinig in de media naar voren komen, stelt de afdeling Naarden van de VVD voor het nieuws van de VVD zodanig te organiseren dat het voor de media, in het bijzonder voor radio en televisie, interessant is dit nieuws te brengen.

TOELICHTING; Bij het 1e voorstel:

In ieder parlementair jaar worden veel zaken, regeringsplannen, wetsontwerpen e.d., aan de orde gesteld.

Het is voor de afdelingen te veel om daar precies zicht op te hebben en te weten:

- welke onderwerpen aan de orde komen
- welke prioriteiten de onderwerpen hebben
- het tijdstip waarop de onderwerpen in het parlement aan de orde zullen worden gesteld.

Willen we in de afdelingen, in de kamer-, staten- of ondercentrales tijdig gelegenheid hebben om onze mening te vormen en te geven, dan is het gewenst dat wij zo vroeg mogelijk een schema met data-indicatie voor welk tijdstip gereageerd moet worden, ontvangen. De aanwezigheid van een werkprogramma, als bedoeld, zal naar wij verwachten de animo in de afdelingen etc. om mee te denken en meningen te formuleren, stimuleren en de politieke belangstelling vergroten.

Bij het 2e voorstel:

Omdat de dag- en weekbladen in het algemeen slechts summiere

verslagen geven van de opvattingen die door onze parlementaire fracties worden verkondigd en de algemene opvatting bestaat dat radio en televisie meer aandacht besteden aan andere dan onze ideeën, achten wij het gewenst dat de VVD met meer nadruk onze beginselen en de daaruit voortvloeiende praktische politiek naar voren brengt. Een bepaald thema, dat politiek belangrijk is en dat gedurende 2 à 3 maanden aan de orde wordt gesteld, dat door publiciteit wordt gesteund en ten slotte ergens in het land in een openbare bijeenkomst wordt belicht tegen de achtergrond van onze beginselen, zal zeker de zo gewenste aandacht trekken.

Bij het 3e voorstel:

Er zijn politieke uitspraken zonder meer als nieuws de krant, radio en televisie halen. Daaronder zijn ook uitspraken van de VVD politici. Het is echter duidelijk, dat door samenspel tussen politieke partijen en de hun gezinde media, vooral radio en televisie, nieuws „gemaakt“ of „georganiseerd“ wordt. De reporter haalt dan de uitspraak van de spreker of sprekerster aan, belt hem of haar nog eens op om in de uitzending de verkondigde opvatting nader toe te lichten, dan wel fungeert als aangever, waarop de spreker of sprekerster nog eens kan reageren. Ontegenzeggelijk is de VVD op dit vlak in het nadeel. Toch zal onderzoek moeten worden of met behulp van omroeporganisaties die niet a priori tegen onze beginselen zijn een zekere mate van begeleiding van bepaalde uitspraken kan worden georganiseerd.

ADVIES HOOFDBESTUUR:

1e. Het hoofdbestuur heeft al gedurende een reeks van jaren aan de hand van vragenlijsten die aan het begin van het politieke seizoen werden gepubliceerd in „Vrijheid en Democratie“ een beleid gevoerd als Naarden nu voorstelt. Vorig jaar waren de onderwerpen woning- en huurbeleid („Baas in eigen huis“), afgerond tijdens de partijraad op 20 september j.l.; en onderwijs, afgerond tijdens de partijraad op 1 november j.l. Voor 1976/77 is de beschikbare tijd gereserveerd voor het werkprogramma. Na de verkiezingen zal het hoofdbestuur op de door Naarden beschreven weg voortgaan.

2e. Een periode van 3 à 4 maanden lijkt te kort te zijn. In verkiezingsjaren, niet alleen voor de Tweede Kamer, maar ook voor Staten en Raden, moet rekening worden gehouden met de tijd die nodig is voor bespreking van pro-

vincie- en gemeenteprogramma's en de kandidaatstelling. Het hoofdbestuur wil gaarne handelen in de geest als door Naarden voorgesteld.

3e. Het hoofdbestuur stelt voor dit onderwerp te betrekken in de discussie over de motie van de afdeling Baarn (punt 23 van de agenda).

16. Bespreking van het beleid van het hoofdbestuur.

17. Rondvraag.

Nota bene.

Afgevaardigden, die bij de punten 16 en 17 het woord wensen te voeren, wordt verzocht dit onder opgave van de betreffende onderwerpen bij voorkeur uiterlijk maandag 8 maart, doch in ieder geval vóór de aanvang der vergadering bij het algemeen secretariaat te melden.

Vrijdag 12 maart des avonds 20.00 uur

18. Toespraak door de voorzitter, mr. F. Korthals Altes, en begroeting van de gasten.

19. Rede door de heer H. Wiegel, voorzitter van de Tweede Kamerfractie.

20. Motie van de afdeling Leusden.

De afdeling Leusden van de VVD, in vergadering bijeen op 6 november 1975, overwegende, dat verschillende leden van de afdeling van mening zijn, dat de oppositie van de VVD, met name in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal onvoldoende krachtig wordt gevoerd;

dat ook van sympathisanten van de VVD (geen leden) veelvuldig soortgelijke geluiden worden gehoord;

dat bovengenoemde meningen slechts zeer ten dele op waarheid zijn gestoeld;

dat de oppositionele activiteiten juist omdat de VVD een constructieve oppositie voert - veel te weinig aandacht met name in de landelijke media krijgen;

dat het partij-orgaan „Vrijheid en Democratie“ deze materie wel artikelgewijs behandelt, maar niet verzamelt onder een hoofd, met beknopte duidelijke, chronologische opsomming van activiteiten, die de afgelopen 14 dagen zijn ontwikkeld;

dat de informatiedienst van de VVD in een duidelijke behoefte voorziet, doch in feite op een selecte groep is gericht, die door haar functies binnen de partij al redelijk is geïnformeerd;

stelt de algemene ledenvergadering voor: dat de informatie aan de leden en sympathisanten van de VVD moet worden verbeterd;

dat hiertoe o.a. de volgende mogelijkheden openstaan:

- a. de aanstelling van één of meer deskundige adviseurs, die de stellingname van de VVD in het algemeen en ten aanzien van actuele zaken in het bijzonder een grotere bekendheid kan geven,
- b. de opname van een losbladig katern in „Vrijheid en Democratie“, waarin enerzijds de gegevens van de informatiedienst, anderzijds chronologisch de activiteiten van de VVD worden vermeld,
- c. de bestudering van de mogelijkheden tot het stichten van een eigen omroeporganisatie, en gaat over tot de orde van de dag.

ADVIES HOOFDBESTUUR: a. De geldmiddelen laten aantrekking van meer personeel niet toe. De staf van het algemeen secretariaat is reeds uitgebreid met een tweede adjunct-secretaresse (december 1974), terwijl voor rekening van de Stichting Vormings- en Scholingsactiviteiten Vrijheid en Democratie (Stichting VVD), die de kadervorming met overheids-subsidie financiert, een staffunctionaris voor het vormings- en scholingswerk (kaderwerk) is aangesteld per 1 januari 1976. Voor het geven van grotere bekendheid is men afhankelijk van de publiciteitsmedia die zelf uitmaken aan welke standpunten zij een grotere bekendheid geven. Goede perscontacten zijn daarvoor vereist. Dit onderwerp heeft zeer regelmatig de aandacht van het dagelijks bestuur en de commissies die zich met publiciteit en propaganda bezighouden.

- b. De kosten van vier pagina's

extra in „Vrijheid en Democratie“ komen op jaarbasis, kostenpeil 1975, neer op rond f 75.000,—. In de redactionele kolommen wordt veel aandacht besteed aan de activiteiten in het parlement, en wel in aantrekkelijker vorm dan die van een chronologisch overzicht.
c. Te behandelen bij de motie van de afdeling Baarn (punt 23).

21. Voorstel afdeling Hilversum.

De VVD-afdeling Hilversum in vergadering bijeen vraagt het hoofdbestuur te onderzoeken a. in hoeverre het mogelijk is het blad „Vrijheid en Democratie“ ter vrije verkoop aan te bieden; b. in hoeverre het mogelijk is het blad „Vrijheid en Democratie“ te laten uitgroeien tot een algemeen landelijk, wekelijks verschijnend, liberaal magazine.

Toelichting: In de afdeling Hilversum wordt het noodzakelijk geacht, dat ook niet-leden, ofwel onze kiezers, op de hoogte kunnen komen van de standpunten, ideeën enz. van de VVD als partij en van de werkzaamheden van de leden der Staten-Generaal van de VVD. Daar de VVD in de pers minder aandacht krijgt dan wel nuttig is, zou het mogelijk zijn de kiezers via het blad „Vrijheid en Democratie“ te informeren.

ADVIES HOOFDBESTUUR: a. Het hoofdbestuur stelt dit onderzoek in. De weekbladdistributie is in handen van slechts enkele organisaties.

b. Het hoofdbestuur vraagt zich af of de voorstellers zich voldoende realiseren dat het „marketen“ en elke week uitgeven van een weekblad voor het grote publiek, waaraan een grote staf van journalisten verbonden moet zijn, wil het als magazine enige kans van slagen hebben, een taak is voor een onderneming die professioneel geleid moet worden en over een groot aanvankskapitaal moet beschikken. Gelet op de vele organisatorische en politieke verlangens die het hoofdbestuur zelf nog wil verwezenlijken en de verlangens die op dit gebied in de partij leven, kan niet worden verwacht dat degenen die de partij in hun „vrije tijd“ besturen ook nog eens de ver-

antwoordelijkheid voor zo'n onderneming op zich nemen. De huidige oplage van 70.000 is overigens niet eens zo erg klein meer.

zaterdag 13 maart des morgens 10.00 uur

22. Verkiezing van drie leden van het dagelijks bestuur.

22.1 Verkiezing van een algemeen secretaris.

Wegens periodieke aftreding van de heer W. J. A. van den Berg te Doorn, die zich herkiesbaar heeft gesteld, moet in de vacature van algemeen secretaris worden voorzien.

Als enig kandidaat is gesteld: de heer W. J. A. van de Berg te Doorn.

Aangezien tegenkandidaten ontbreken zal deze verkiezing ingevolge artikel 49 lid 1 van het huishoudelijk reglement zonder stemming geschieden.

22.2 Verkiezing van twee leden van het dagelijks bestuur.

Wegens periodieke aftreding van de heren ir. T. Thalhammer te Waalre en P. Ch. Vogely te Hengelo (O.), secretarissen (voor de organisatie), moet in twee vacatures in het dagelijks bestuur worden voorzien.

De heer Thalhammer heeft zich herkiesbaar gesteld; de heer Vogely heeft laten weten niet voor een herbenoeming in aanmerking te willen komen.

Als enig kandidaat zijn gesteld: ir. T. Thalhammer te Waalre en P. M. Blauw te Nieuwe Pekela. Aangezien tegenkandidaten ontbreken zullen deze verkiezingen ingevolge artikel 49 lid 1 van het huishoudelijk reglement zonder stemming geschieden.

23. Motie van de afdeling Baarn.

(te behandelen samen met onderdeel 3 van het voorstel Naarden (15) en onderdeel C van het voorstel Leusden (20)

De afdeling Baarn van de VVD,

in vergadering bijeen op 27 oktober 1975, overwegende, dat de VVD er voldoende in slaagt haar liberale doelstellingen zodanig uit te dragen dat zij het vertrouwen wint van grote bevolkingsgroepen;

dat het constateren van bestaande feiten - hoe juist ze ook naar voren worden gebracht - op zichzelf niet voldoende is om deze „nieuwe markt“ te veroveren; dat de politieke voormannen van de VVD - met uitzondering van de heer Wiegel - in het algemeen te weinig bekend zijn bij de Nederlanders;

dat een nadere analyse door deskundigen, mede ten aanzien van een verbeterde „marketing“ van de liberale doelstellingen, mogelijk zou kunnen leiden in de richting van een „liberale omroep“; dat de bestaande neutrale omroepverenigingen de VVD hierin niet wezenlijk zullen steunen; stelt de algemene vergadering voor:

dat het hoofdbestuur zich zo snel mogelijk oriënteert over de mogelijkheden om te komen tot de creatie van een geëigend omroepmedium en alle actie er op richt om medio 1976 hierover een definitief besluit te kunnen nemen, en gaat over tot de orde van de dag.

TOELICHTING: VVD-Problematiek in Nederland einde 1975.

Na een regeringsperiode van ruim twee jaar van het linkse kabinet Den Uyl neemt de bezorgdheid over de juistheid van het gevoerde beleid in brede lagen van de bevolking hand over hand toe. In een dergelijke situatie zou een alerte oppositie uitermate goed uit de verf moeten kunnen komen. Het is voor de VVD nuttig na te gaan, hoe dit bereikt kan worden. Macropolitiek tekenen zich in Nederland al geruime tijd drie hoofdstromingen af:

1. de socialistische partijen, die ondanks sterk uiteenlopende meningen ook voor de verkiezingen in 1977 waarschijnlijk erin zullen slagen met één regeringsprogramma te komen;
2. de christelijke partijen, die wanhopige pogingen doen een CDA-verband tot stand te brengen;
3. de liberalen, met als representant de VVD. Het merkwaardige verschijnsel doet zich hierbij voor,

dat de eerste groepering, ondanks sterke interne verschillen er het beste in slaagt de operationele eenheid te bewaren. Het CDA is een nog zeer los samenhangend geheel. De VVD slaagt er onvoldoende in haar liberale doelstellingen zodanig uit te dragen, dat zij het vertrouwen wint van grote bevolkingsgroepen. Dit verklaart wellicht het ontstaan van liberaal aandoende splinterpartijtjes.

Het gaat er niet alleen om hoe de goede liberale gedachte, waarvan de VVD de drager is, wordt geformuleerd, maar ook, hoe deze daarna aan de man wordt gebracht. Aan de basis van de VVD bestaat niet overal de overtuiging, dat onze presentatie optimaal is.

Wij moeten - mede in verband met de verkiezingen over twee jaar - er rekening mee houden, dat een zeer groot aantal kiezers hun stem geven aan hen bekende personen. De VVD heeft op het ogenblik maar één zo'n man, namelijk de heer Wiegel (met voor- en tegenstanders) in tegenstelling met de situatie bij de socialistische en confessionele partijen. Hun publiciteitsmedia werken in feite als reclamebureau. Hun voormannen/vrouwen worden naar voren geschoven en geïdealiseerd (imagebuilding).

De „marketing“ van de liberale gedachte in Nederland moet duidelijk worden verbeterd. De „markt“ zal echter professioneel moeten worden benaderd en wel op moderne indringende wijze. Het constateren van bestaande feiten - hoe juist ze ook naar voren worden gebracht - is niet voldoende om deze nieuwe „markt“ blijvend te veroveren. Een nadere analyse zou mogelijk kunnen leiden in de richting van een eigen omroep.

Het belangrijkste medium is op het ogenblik de T.V. Het grote aantal leden van de VVD maakt het in principe mogelijk een omroepvereniging op te richten, welke gebaseerd is op de liberale beginselen. Daarmee kan het liberalisme c.q. de VVD dan ook nieuws creëren. De politieke voormannen/vrouwen van de VVD - met uitzondering van de heer Wiegel - zijn in het algemeen te weinig bekend bij de Nederlanders. Daarom is het, ook voor de neutrale media niet interessant om ze b.v. voor de T.V. te halen in de nieuws-commentaar-programma's. Ze zijn namelijk - nog - geen nieuws! Snel handelen en een professionele aanpak zijn noodzakelijk.

Advies hoofdbestuur: het hoofdbestuur ziet op principiële en praktische gronden geen kans de ver-

Beschrijvingsbrief

vervolg van pag. 7

antwoordelijkheid op zich te nemen voor een liberale omroep.

1. De liberale opvattingen brengen met zich mee een maximale uitingsvrijheid van de journalist - of het nu dag- of weekbladen, radio of televisie betreft. Het is aan de exploitant - de dag- of weekblad-onderneming of omroeporganisatie - het algemene kader vast te stellen, dat de richting van de krant of van de omroep bepaalt. Op dezelfde wijze als er liberale dag-

weekbladen zijn en geweest zijn, is ook een omroeporganisatie op liberale grondslag denkbaar. Deze zou ook verwezenlijkt kunnen worden binnen het huidige omroepbestel, dat echter door de VVD niet als juist wordt aanvaard (zie art. 23 beginselprogramma). Een partijgebonden liberale omroep is met bovenstaande visie in strijd; er zijn ook geen partijgebonden liberale dagbladen. In socialistische kring hebben in vrijwel geheel Europa partijgebonden dagbladen bestaan,

maar die partijbinding is overal losgelaten, omdat de formule niet (meer) werkte.

2. Het lijkt op praktische gronden niet verstandig met een formule te gaan beginnen die bij andere partijen na verloop van tijd niet meer bleek te werken. Het organiseren en besturen van een omroeporganisatie is vakwerk, waarmee een dagtaak is gemoeid en een inkomen wordt verdiend. Het lijkt niet realistisch van hoofdbestuur-leden te verwachten dat zij naast hun ongehonoreerde bestuurlijke taak in partijverband ook nog de verantwoordelijkheid kunnen dragen voor een omroeporganisatie.

3. Na het indienen van dit voorstel is een Stichting Liberale Radio/Televisie Omroep opgericht. Het bestaan van deze stichting dient in de discussies te worden betrokken.

Men kan zich overigens afvragen of de overweging dat „de VVD onvoldoende erin slaagt het vertrouwen van grote bevolkingsgroepen te winnen” volledig recht doet weidervaren aan het feit dat na een jarenlange kiezersaanhang tussen 10 en 12 %, sedert 1972 dit percentage via 14,5 is gestegen tot 19 % bij de Statenverkiezingen in 1974 en zelfs tot 21,5 % in diverse opiniepeilingen in 1975.

24. Vragen over het beleid van de Kamerfracties.

Nota bene.

Afgevaardigden, die bij dit punt het woord wensen te voeren wordt verzocht dit onder opgave van de betreffende onderwerpen bij voorkeur uiterlijk maandag 8 maart, doch in ieder geval vóór de aanvang der vergadering bij het algemeen secretariaat te melden.

25. Bespreking van het beleid van de redactie van „Vrijheid en Democratie”.

**zaterdag 13 maart
des middags 14.00 uur.**

26. Antwoord van de Kamerfracties op de vragen, over hun beleid gesteld.

27. Sluiting door de voorzitter.

Het hoofdbestuur van de VVD,
F. Korthals Altes, voorzitter
W. J. A. van den Berg,
algemeen secretaris.

Nota bene.

De aandacht van de afdelingen wordt gevestigd op art. 15 van de statuten van onze partij, dat luidt als volgt:

1. De afdelingen worden op de algemene vergadering vertegenwoordigd door afgevaardigden, gekozen door de ledenvergadering van de afdeling; voor iedere afgevaardigde worden één of meer plaatsvervangers gekozen.

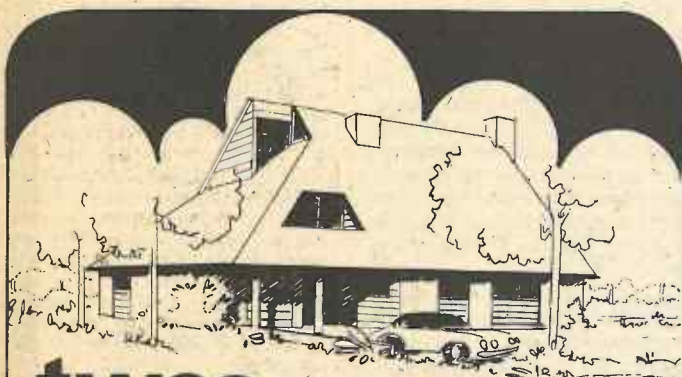
2. Bij verkiezing van meer dan één afgevaardigde wordt tevens bepaald hoeveel stemmen door iedere afgevaardigde, met inachtneming van het bepaalde in het volgende lid, zullen worden uitgebracht.

3. De afdelingen brengen op de algemene vergadering stemmen uit in verhouding van het aantal leden der afdelingen op 1 januari respectievelijk 1 juli van het lopende jaar, waarbij het aantal leden van iedere afdeling naar boven wordt afgerond tot 50 of een veelvoud van 50, en voor iedere 50 leden één stem wordt uitgebracht.

4. De afdelingen, die na 1 januari van enig jaar zijn opgericht, brengen in het lopende jaar op de in het vorige lid vermelde wijze hun stemmen uit, waarbij het aantal stemmen wordt bepaald door het aantal leden, dat op de dag der vergadering bij de afdeling is ingeschreven.

5. Iedere afgevaardigde stemt op de algemene vergadering naar vrije overtuiging, zonder bindend mandaat.

6. Vóór de vergadering wordt door de afdelingen schriftelijk aan de algemeen secretaris bericht wie haar afgevaardigden zijn; indien een afdeling door meer dan één afgevaardigde wordt vertegenwoordigd, wordt tevens vermeld het aantal stemmen, dat door iedere afgevaardigde zal worden uitgebracht. De afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen aan andere afgevaardigden van dezelfde of van een andere afdeling, mits zij hiervan schriftelijk kennis geven aan de algemeen secretaris.

twee zeer exclusieve landhuizen met veenwouden | fr | rieten dak

ontworpen door de befaamde architect Ir Abe Bonnema uit Hardegarijp. deze bijzondere villa's hebben een zeer grote, centraal verwarmde woonruimte met bovendien een riante open haard.

verder vijf slaapkamers, twee badkamers, twee toiletten, een vide en een grote garage. twee terrassen en een tuin van 3200 m². • 390.000,-- all-in

VEENWOUDE is een zeer vooruitstrevend dorp aan de spoorlijn Leeuwarden/Groningen, een paar minuten rijden van de Europaweg E10.

oplevering aanbouw zijnde huizen voorjaar 1976

alle informatie over deze landhuizen

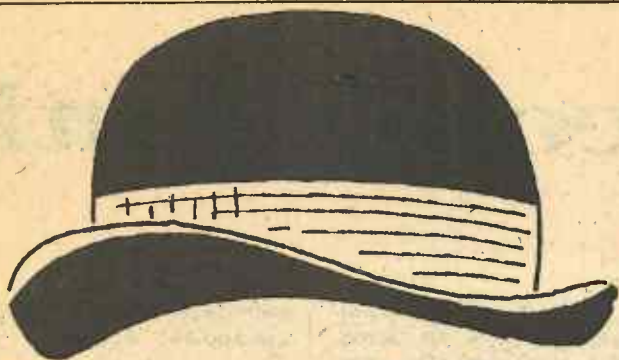
opdrachtgever:
KUSTPLAN BV
parklaan 42
rotterdam

MAKELAARDIJ
L. D. FABER
LEEWARDEN-SHIEK
LITKORPSTRAAT WEG 15, Lwd
TELEFOON 05100-91553

MAKELAARSKANTOOR
F. POPMA Lzn.
LEEWARDEN
HARLINGERSINGEL 23
TELEFOON 05100-21480

Vermogensbeheer is per traditie de specialiteit van de KAS-AS

Een specialiteit die in bijna 50 jaar is gegroeid en voortdurend aangepast aan de eisen van de tijd. De know-how die hierdoor is verkregen maakt elke vorm van individueel vermogensbeheer mogelijk. U kunt het totale beheer aan de KAS-AS overlaten. U kunt ook kiezen voor één of meer onderdelen van ons dienstenpakket. Zoals het beheer van onroerend goed en verzekeringen. Of het beheer van uw beleggingen. Daarnaast kan de KAS-AS zorgen voor een overwogen bewindvoering en voor een objectieve uitvoering van de werkzaamheden als executeur-testamentair. Individueel vermogensbeheer, door nauw persoonlijk contact.

Dát is ook traditie
bij de KAS-ASSOCIATIE.

KAS-ASSOCIATIE NV
de bank met de persoonlijke aandacht

Spuistraat 172, Amsterdam
Tel. 020 - 21 25 21

ADVIESBUREAU BRUSSELERS & CO B.V.

Directie:

P. M. Brusselers
H. Stenvers

PENSIOENADVIEZEN

actuariële berekeningen, fiscaal-juridische begeleiding van pensioencontracten, alsmede bijbehorende bedrijfs-economische analyses.

Honorarium op basis van uren en overheadkosten.

Amsterdam - Nz. Voorburgwal 148 - Telefoon 248501

MAATKLEDING

KWALITEIT

KOMFORT

KARAKTER

A. Prins & Zn.

Maatkleermakers

Tel. 02150-45186. (-16317)

Gijsbr. v. Amstelstraat 69

Hilversum

C. van Wijk

Maatkleermakers

Tel. 020-992457 (-991635)

Rijksstraatweg 98

Duivendrecht

LEMAIRE EN BEUMER BV

ALLEEN GOEDE
PERZISCHE TAPIJTEN

LEIDSESTRAAT 28

AMSTERDAM - TEL. 020-232735

INKOOP - VERKOOP - TAXATIE - REPARATIE

BURO VOOR

PRAKTIJKFINANCIERING

PENSIOENVOORZIENINGEN

E. HILLENGA

Staalmeesterslaan 81

Telefoon 020-183024

Amsterdam

Kometenstraat 13

Telefoon 050-713710

Groningen

bijlage 9

Voorstel tot contributie

Bijlage bij punt 6 van de beschrijvingsbrief voor de jaarlijkse algemene vergadering 1976.

Voorstel tot contributieverdeling

Op 31 mei 1975 heeft de algemene vergadering de minimum-contributie met ingang van 1 januari 1976 en

de afdracht voor het partijorgaan „Vrijheid en Democratie” verhoogd. De voorlopige verdeling van het overblijvende tussen hoofdbestuur kamercentrales en afdelingen werd, in afwachting van één

definitieve regeling, vastgesteld op 44 : 14 : 42.

De oude contributie en verdeelsleutel en de nieuwe contributie luiden:

01 = gewone leden van 18-27 jaar; 02 = idem van 27-65 jaar; 03 = idem van 65 jaar en ouder; 04 = gezinsleden; 05 = aspirantleden (jonger dan 18 jaar). De verhoogde afdracht aan „Vrijheid en Democratie” werd op 31 mei j.l. gesteld op f 11,25 voor de contributieklassen 01, 02 en 03. Voor de groep 05, die het partijorgaan wel ontvangt, wordt geen bedrag afgehouden.

Op basis van de oude contributie en het ledental per 1 januari 1975 zouden de theoretische totale inkomsten en de contributieverdeling in percentages uitgedrukt zijn geweest: hoofdbestuur 44.06 %, kamercentrales 14.77 %, afdelingen 41.17 %.

In overeenstemming met het op 31 mei j.l. genomen voorlopige besluit stelt het hoofdbestuur voor de verdeling definitief vast

te stellen op: hoofdbestuur 44 %, kamercentrales 14 %, afdelingen 42 % van het contributiebedrag dat overblijft na aftrek van f 11,25 voor „Vrijheid en Democratie”. De regeling dat aan het hoofdbestuur een vast bedrag per lid op basis van 44 % wordt uitgekeerd en dat de afdeling het bedrag ontvangt dat resteert na aftrek van de afdrachten aan „Vrijheid en Democratie”, hoofdbestuur en kamercentrales, wil het hoofdbestuur handhaven. Op die wijze heeft de afdeling het voordeel van de bedragen die boven de minimumcontributie worden betaald en het nadeel van mindere betalingen (bijv. wegens dispensatie). Afgezien van deze meer- en minderbetalingen voor de afdelingen zou deze verdeling er op neerkomen dat bij de gemiddelde contributieverhoging ad. 21.83 % (de groep 03 bleef gelijk) het hoofdbestuur een verhoging krijgt met

20.72 %, „Vrijheid en Democratie” 25 %, de kamercentrales 14.53 % en de afdelingen 23.33 %.

Het hoofdbestuur stelt voor de verdeling van de 14 % die aan de kamercentrales toekomt gedeeltelijk los te koppelen van het ledental. Kamercentrales hebben immers basiskosten die niet samenhangen met het ledental. Het hoofdbestuur denkt hierbij aan de vervulling van de wens dat iedere kamercentrale een part-time bezet eigen inlichtingenbureau met administratie heeft, o.a. als vraagbaak voor afdelingen en ondercentrales.

Aanvankelijk heeft het dagelijks bestuur gedacht aan een volledig gelijke verdeling over de 17 kamercentrales of over de 18 rijkskieskringen, maar bij nadere overweging lijkt een systeem waarbij 10 % gelijk wordt ver-

deeld en 4 % naar rato van het ledental juist. Het hoofdbestuur geeft hiernaast vergelijkende cijfers.

Kolom 1: oude contributie, oude verdeelsleutel, theoretisch opbrengst volgens het ledental per 1 januari 1975.

Kolom 2: werkelijke afdracht - registratie over 1975 tot en met 7 november. Nadelige verschillen ten opzichte van kolom 1 zijn te verklaren door betalingsachterstand of wanbetaling; voordelige verschillen door ledentoeeneming na 1 jan. 1975.

Kolom 3: nieuwe contributie, voorgestelde nieuwe verdeling: 10 % gelijk, 4 % op basis van ledental, volgens ledental per 1 januari 1975.

Ten opzichte van de theoretische opbrengst 1975 gaan de theoretische opbrengsten in 1976 volgens het voorstel (kolom 3)

achteruit voor de kamercentrales Gelderland, Leiden, Haarlem, Utrecht en Dordrecht (zeer weinig). Alle andere kamercentrales

zijn bij de nieuwe regeling gebaat.

Het ontwerp-besluit, waarvan het vorenstaande ter toelichting is, zou dan luiden:

De afdelingen die niet tot een kamercentrale behoren (Brussel) ontvangen 14 % + 42 %.

Op basis van het ledental per 1 januari 1975, volledige betaling nieuwe contributie en nieuwe

verdeelsleutel zou de verdeling als volgt zijn (inclusief en exclusief afdeling Brussel en de bij het

algemeen secretariaat ingeschreven leden):

De theoretische afdrachten aan de afdelingen - niet gerekend de méér- en minderbetalingen - worden volgens bovenstaand voorstel:

	nieuw	oud	
01:	5.775	4.75	+ 21.58 %
02:	16.275	12.50	+ 30.2 %
03:	7.875	8.50	- 7.35 %
04:	5.25	5.00	+ 5 %
05:	5.25	5.00	+ 5 %

(contributie niet verhoogd, afdracht V. & D. wel)

Tegenvoorstel van de kamercentrales Dordrecht, Gelderland, Haarlem, Leiden en Utrecht:

Van het voor de kamercentrales gereserveerde percentage van de contributie wordt een vast bedrag

ad. f 7.000,— uitgekeerd, terwijl het resterende gedeelte op basis van het ledental aan de centrales zal toekomen. Voornoemde kamercentrales zijn van mening dat bij een dergelijke verdeling enerzijds zoveel mogelijk wordt

verdeling

	totaal oud	V. & D.	H.B.	K.C.	Afd.	totaal nieuw
01	20.—	9.—	4.75 (43.18 %)	1.50 (13.64 %)	4.75 (43.18 %)	25.—
02	40.—	9.—	14.— (45.16 %)	4.50 (14.52 %)	12.50 (40.32 %)	50.—
03	30.—	9.—	9.— (42.86 %)	3.50 (16.67 %)	8.50 (40.48 %)	30.—
04	10.—	—	3.50 (35 %)	1.50 (15 %)	5.— (50 %)	12.50
05	10.—	—	3.50 (35 %)	1.50 (15 %)	5.— (50 %)	12.50

kamercentrale	1	2	10 % gelijk	3 +	4 %	=	totaal
Den Bosch	13.403.50	13.198.08	13.646.48		4.518.00		18.164.48
Tilburg	12.165.00	12.142.91	13.646.48		4.086.80		17.733.28
Gelderland**	36.025.00	35.558.75	13.646.48		11.759.50		25.405.98
Rotterdam	8.986.00	8.988.75	13.646.48		2.910.80		16.557.28
's-Gravenhage	15.869.50	16.275.50	13.646.48		4.833.35		18.479.83
Leiden	29.393.50	29.614.75	13.646.48		9.756.85		23.403.33
Dordrecht	22.992.50	23.286.63	13.646.48		7.630.70		21.277.18
Amsterdam	9.231.00	9.033.75	13.646.48		2.943.50		16.589.98
Den Helder	15.172.00	15.084.00	13.646.48		5.018.55		18.665.03
Haarlem	26.631.00	26.262.50	13.646.48		8.632.50		22.278.98
Middelburg	6.932.50	6.906.25	13.646.48		2.304.70		15.951.18
Utrecht	25.770.00	25.835.50	13.646.48		8.396.10		22.042.58
Leeuwarden	9.967.50	10.328.25	13.646.48		3.249.70		16.896.18
Zwolle	16.475.00	16.745.25	13.646.48		5.430.30		19.076.78
Groningen	12.383.00	12.301.06	13.646.48		3.985.35		17.631.83
Drenthe	12.018.50	12.045.00	13.646.48		3.905.15		17.551.63
Limburg	10.174.50	10.611.50	13.646.48		3.434.20		17.080.68
sub-totaal	283.590.00	284.218.43	231.990.16		92.796.05		324.786.21
afd. Brussel	384.50						446.95
alg. secr.	460.50						545.65
totaal	284.435.00		231.990.16		92.796.05		325.778.81
** Arnhem	21.889.50	21.825.50			7.036.70		
Nijmegen	14.135.50	13.733.25			4.722.80		

	totaal	V. & D.	H.B. (44 %)	K.C. (4 %)	Afd.
01	25.00	11.25	6.05	0.55	vermeerderd met het overige
02	50.00	11.25	17.05	1.55	1/17 van 10 % van de totale het overige
03	30.00	11.25	8.25	0.75	contributie na het overige
04	12.50	—	5.50	0.50	af trek van het overige
05	12.50	—	5.50	0.50	V. & D. het overige

	totaal	V. & D.	H.B.	K.C.	Afd.
incl.:	3.044.617.50	717.626.25	1.026.058.75	324.786.20	976.146.30
excl.:	3.035.412.50	715.511.25	1.020.756.55	324.786.20	974.358.50
	21.83 % meer dan in 1975	25 % meer dan in 1975	20.73 % meer dan in 1975	14.53 % meer dan in 1975	23.32 % meer dan in 1975

toegemoet gekomen aan het (gerechtvaardigde) bezwaar met betrekking tot de „zwakke” centrales, anderzijds wordt recht gedaan aan de numerieke omvang van de „sterke” centrales. Voornoemde kamercentrales gaan er

daarbij van uit dat de vaste kosten welke door iedere centrale moeten worden gemaakt, rond een bedrag ad. f 7.000,— liggen.

Het advies van het hoofdbestuur zal nog worden bepaald.

Jan 1976

Verslag van de statuten

De door de buitengewone algemene vergadering van 31 mei 1975 benoemde commissie tot herschrijving van de statuten en het huishoudelijk reglement van de VVD vergaderde op 25 juni, 26 augustus, 16 september, 8 oktober, 23 oktober, 11 november, 28 november en 9 december 1975. Tussen de eerste en de tweede vergadering werd op grond van het in de eerste vergadering besprokene een eerste volledig concept geschreven.

Uitgangspunten

De commissie is ervan uitgegaan dat een aantal detailleringen van bepalingen die thans nog in de statuten voorkomen, zoals bijv. de huidige artt. 16a en 16b, moet worden verwezen naar het huishoudelijk reglement, terwijl in de statuten in elk geval die voorschriften thuishoren die van belang zijn voor een aantal „grondrechten“ van de leden en van de algemene vergadering. Een belangrijk orgaan als de partijraad, die thans zijn bestaansgrond in het huishoudelijk reglement vindt, zou in de statuten genoemd moeten worden. Omdat in het huishoudelijk reglement een aantal gedetailleerde voorschriften zal voorkomen, geven de statuten slechts een globaal beeld van de partij-organisatie, waarin echter de essentialia zijn genoemd.

Complicaties

Tijdens haar werkzaamheden stuitte de commissie op verschillende complicaties, waar-

van wel de belangrijkste was de aanstaande invoering van Boek 2 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, welke invoering in de loop van 1976 wordt verwacht. In Boek 2 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek zal het verenigingsrecht gedetailleerd worden geregeld, waarbij allerlei wettelijke bepalingen hun intrede zullen doen waaraan statuten van verenigingen moeten voldoen en waarvan in sommige gevallen ook niet mag worden afgezien. Dit bracht met zich mede een ingrijpende wijziging van terminologie en opzet. Begrippen als: „afvoering van de ledenlijst wegens wanbetaling“ en „royement“ moesten worden vervangen door „opzegging van het lidmaatschap door de vereniging“ en „ontzetting“. Voorts moet de wijze van verkiezing van het hoofdbestuur, die tot nog toe bij huishoudelijk reglement was geregeld, in de statuten zijn opgenomen. Bepalingen over geldelijk beheer, het recht van leden of afdelingen om zelf de algemene vergadering bijeen te laten roepen e.d. moeten ingrijpend worden herzien.

De commissie was van oordeel dat het bij de totale herziening van de statuten die thans aan de orde was, gewenst was reeds thans de aanpassingen aan de nieuwe wetgeving aan te brengen, omdat anders op zeer korte termijn na de invoering van Boek 2 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek opnieuw tot ingrijpende statutenwijziging zou moeten worden besloten. Voor die aanpassing aan de nieuwe wettelijke regelingen wordt een termijn gegeven van drie jaar,

te rekenen van de invoeringsdatum af.

Ten gevolge van deze complicaties heeft de commissie haar werkzaamheden met betrekking tot het huishoudelijk reglement niet tijdig kunnen voltooien. Hiervan is mededeling gedaan aan het hoofdbestuur in de vergadering van het hoofdbestuur van 27 november 1975.

Kandidaatstelling DB

De commissie heeft tot haar voorstellen met unanimiteit besloten, ook voor zover het betreft de artt. 23.8 en 24.5 die zijn ontworpen door de vier leden van de commissie die niet tot het hoofdbestuur behoren. Het betreft hier de artikelen waarover de commissie voorstellen diende te doen op grond van de door de algemene vergadering van 31 mei 1975 geuite wens dat de commissie ook met voorstellen zou komen inzake de kandidaatstelling en de herkiesbaarheid van leden van het dagelijks bestuur.

Indien het hoofdbestuur en de algemene vergadering zich daarmee kunnen verenigen stelt de commissie zich voor haar werkzaamheden aan het huishoudelijk reglement met spoed voort te zetten en tevens die aanpassingen in de reglementen op de kandidaatstelling en in het modelreglement voor afdelingen voor te stellen die de commissie gewenst acht. Tevens zou de commissie zich willen zetten aan het ontwerpen van een model-reglement voor centrales.

voldoen aan de vereisten voor het lidmaatschap.

Art. 12.3

Stemrecht

Vastlegging in de statuten van mogelijkheden om het stemrecht in kandidaatstellingsvergaderingen te beperken.

Art. 14.4/5

Gezamenlijke centrales

Verruiming van de mogelijkheid van vereniging tot gezamenlijke centrales. (Tot nog toe alleen voor kamercentrales).

Art. 15.1

Reglementen afdelingen en centrales

Instelling van een termijn, waarbinnen afdelingen en centrales een reglement moeten vaststellen; bij gebreke daarvan geldt het modelreglement.

Art. 15.5/6

Bepalingen voor geval van strijdigheid tussen reglementen van afdelingen en centrales of centrales onderling.

Art. 15.4

Commissie voor de reglementen Opheffing van deze commissie; event. werkzaamheden ter zake onderbrengen bij de commissie van beroep.

Art. 16

Taken van afdelingen en centrales Afzonderlijk artikel.

Art. 17.2

Algemene vergadering Uitwerking van de bepaling dat de algemene vergadering het hoogste orgaan is.

Art. 19.2

Omschrijving van de wijze van bijeenroeping van de algemene vergadering.

Art. 19.5/6

Vastlegging van de wettelijke regeling omtrent het bijeenroepen van de algemene vergadering op verzoek van ten minste 10 % der leden.

Art. 23.8

Kandidaatstelling dagelijks bestuur

Art. 24.5.1/2/3

Herbenoeming in (andere) functie in dagelijks bestuur

Zie punt 8 van de beschrijvingsbrief.

Art. 36.3

Ontbinding

Afschrift van de beschrijvingsbrief zoveel mogelijk aan alle leden persoonlijk zenden.

Voorstellen

De commissie doet met betrekking tot de statuten aan het hoofdbestuur de volgende voorstellen, als bedoeld in besluit 6.5.1.2 algemene vergadering 31 mei 1975.

Art. 3

Duur

Verlenging van de duur van onze vereniging, voor onbepaalde tijd.

Art. 4.3

Doel

Bij de doelstelling van onze partij niet spreken over het bevorderen van de

verkiezing van „afgevaardigden die haar beginselen onderschrijven“ maar van „leden van de VVD“.

Art. 7

Leden van verdienste

Statutair vastleggen, dat ook een centrale leden van verdienste, c.q. erevoorzitter kan benoemen.

Art. 7.1

De mogelijkheid om tot lid van verdienste te worden benoemd beperken tot leden van de VVD.

Art. 9 en 8

Leeftijdsgrens aspirant-leden

Overgang naar het gewone lidmaatschap niet op de 18e verjaardag,

maar per 1 januari van het jaar waarin men de leeftijd van 18 jaar bereikt.

Art. 10.6

Toelating (na vroegere afwijzing)

Voorschrijven van een specifiek verzoek aan - en beslissing door - het hoofdbestuur voor toelating als lid van personen, wier toelating vroeger (door afdeling of hoofdbestuur) is afgewezen.

Art. 11.3.2

Opzegging lidmaatschap door hoofdbestuur.

Zodanige opzegging (overeenkomstig het nieuwe Burgerlijk Wetboek) wanneer een lid heeft opgehouden te

- commissie

De commissie tot herschrijving van de statuten en het huishoudelijk reglement van de VVD heeft verslag uitgebracht van haar werkzaamheden en voorstellen gedaan, zoals afgedrukt op deze pagina's.

De commissie bestaat uit de heren mr. F. Korthals Altes (voorzitter), W. J. A. van den Berg, drs. A. M. Bom, J. F. Meijeraan, ir. H. Makkreel en mr. D. Reitsma. Bij de door de commissie opgestelde concept-statuten behoort ook een artikelsgewijze toelichting. Het hoofdbestuur heeft besloten deze toelichting niet in Vrijheid en Democratie te publiceren. Zij is wel aan alle afdelingen van de partij toegestuurd.

Statuten

van de vereniging: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie te 's-Gravenhage

Artikel 1 - Naam en zetel

1.1 De vereniging is genaamd: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

1.2 Zij kan worden aangeduid als VVD

1.3 Zij is gevestigd te 's-Gravenhage.

Artikel 2 - Begripsbepalingen

In deze statuten en in de krachtens deze statuten vast te stellen reglementen wordt verstaan onder:

algemene vergadering: de vergadering van afgevaardigden van de afdelingen van de VVD, als geregeld in de artikelen 17 tot en met 20.

jaarlijkse algemene vergadering: de algemene vergadering die ingevolge artikel 18 elk jaar voor 1 juni wordt gehouden.

centrales: de kamercentrales, statencentrales, districtscentrales en ondercentrales, als omschreven in artikel 14.

centrale vergadering:
1. indien tot de centrale meer dan

één afdeling behoort; de vergadering van afgevaardigden van de afdelingen die tot de desbetreffende centrale behoren;

2. indien de centrale uit één afdeling bestaat: de ledenvergadering van die afdeling.

afdeling:

een overeenkomstig artikel 13 opgerichte plaatselijke organisatie van de VVD.

ledenvergadering van een afdeling: de vergadering van de leden tot die afdeling behoren.

kamerfractie:

de door de leden van de VVD in een van de Kamers der Staten-Generaal gevormde fractie.

Commissie van beroep: de in artikel 32 omschreven commissie.

Artikel 3 - Duur

De VVD is op 24 januari 1948 aangegaan voor de duur van negenentwintig jaar en ruim elf maanden, eindigende 31 december 1977; deze duur is op . . . . . verlengd voor onbepaald tijd.

Artikel 4 - Doel en middelen

4.1 De VVD stelt zich ten doel de toepassing te bevorderen van de liberale beginselen.

4.2 Deze beginselen worden nader omschreven in een door de algemene vergadering vast te stellen beginselprogramma.

4.3 De VVD streeft dit doel na door alle wettige middelen die aan het doel bevorderlijk zijn, in het bijzonder door:

1. het verder ontwikkelen, verdiepen en verbreiden van de liberale beginselen en het vergroten van hun invloed op de nationale en internationale politiek;
2. het bevorderen van de verkiezing van leden van de VVD in de vertegenwoordigende lichamen.

Artikel 5 - Leden

De leden worden onderscheiden in:

1. ereleden;
2. leden van verdienste;
3. gewone leden;
4. aspirant-leden.

Artikel 6 - Ereleden

6.1 Ereleden zijn zij die wegens hun bijzondere verdiensten als zodanig door de algemene vergadering zijn benoemd.

6.2 De algemene vergadering kan aan ereleden de titel van erevoorzitter verlenen.

Artikel 7 - Leden van verdienste

7.1 Leden van verdienste van een afdeling of van een centrale zijn leden die wegens hun bijzondere verdiensten voor de VVD, dan wel voor de afdeling onderscheidenlijk centrale, als zodanig zijn benoemd door de ledenvergadering van die afdeling, onderscheidenlijk de centrale vergadering van die centrale.

7.2 De ledenvergadering van een afdeling, onderscheidenlijk de centrale vergadering, kan aan leden van ver-

dienste de titel verlenen van erevoorzitter van de afdeling, onderscheidenlijk erevoorzitter van de centrale.

Artikel 8 - Gewone leden

Als gewoon lid kunnen tot de VVD worden toegelaten zij die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt of in het kalenderjaar van toelating bereiken, die niet ten gevolge van een rechterlijk gewijsde het actief en/of passief kiesrecht hebben verloren, van wie kan worden verwacht dat zij de liberale beginselen zijn toegedaan en die bereid zijn zich te onderwerpen aan de statuten en reglementen.

Artikel 9 - Aspirant-leden

9.1 Als aspirant-lid kunnen tot de VVD worden toegelaten zij die nog niet de leeftijd van achttien jaar hebben

Inhoudsopgave concept-statuten

Art.

- 1 - Naam en zetel
- 2 - Begripsbepalingen
- 3 - Duur
- 4 - Doel en middelen
- 5 - Leden
- 6 - Ereleden
- 7 - Leden van verdienste
- 8 - Gewone leden
- 9 - Aspirant-leden
- 10 - Aanvang van het lidmaatschap
- 11 - Einde van het lidmaatschap
- 12 - Stemrecht
- 13 - Afdelingen
- 14 - Centrales
- 15 - Reglementen van afdelingen en centrales
- 16 - Taken van afdelingen en centrales
- 17 - Algemene vergadering
- 18 - Jaarlijkse algemene vergadering
- 19 - Bijeenroeping algemene vergadering
- 20 - Stemrecht in de algemene vergadering
- 21 - Voorstellen aan de algemene vergadering
- 22 - Huishoudelijk reglement
- 23 - Hoofdbestuur en dagelijks bestuur
- 24 - Zittingsduur leden hoofdbestuur en dagelijks bestuur
- 25 - Onverenigbaarheid van functies
- 26 - Algemeen secretaris
- 27 - Taken hoofdbestuur en dagelijks bestuur
- 28 - Vertegenwoordiging
- 29 - Geldelijk beheer
- 30 - Rekening en verantwoording
- 31 - Partijraad
- 32 - Commissie van Beroep.
- 33 - Kandidatuur
- 34 - Onvoorzien omstandigheden
- 35 - Wijziging statuten en huishoudelijk reglement
- 36 - Ontbinding

Verslag van de statuten-commissie

vervolg van pag. 13

bereikt of in het jaar van toelating bereiken en die overigens voldoen aan de in artikel 8 gestelde vereisten.

9.2

Aspirant-leden hebben geen stemrecht en kunnen niet worden benoemd in bestuursfuncties; overigens hebben zij dezelfde rechten en verplichtingen als gewone leden.

9.3

Op 1 januari van het jaar waarin zij de leeftijd van achttien jaar bereiken, worden aspirant-leden gewoon lid.

Artikel 10 - Aanvang van het lidmaatschap

10.1

Het lidmaatschap vangt aan bij ontvangst van de aanmelding door de algemeen secretaris.

10.2

De leden behoren tot de afdeling waarin hun woonplaats is gelegen.

10.3

Op diens verzoek kan een lid behoren tot een andere afdeling dan die waarin zijn woonplaats is gelegen, dan wel niet tot een afdeling behoren; op zodanig verzoek beslist het hoofdbestuur, dat aan de inwilliging voorwaarden kan verbinden.

10.4

Het bestuur van een afdeling heeft de bevoegdheid de toelating van een lid dat ingevolge het bepaalde in artikel 10.2 of 10.3 tot die afdeling zou gaan behoren af te wijzen binnen twee maanden nadat de aanmelding te zijner kennis is gekomen; wanneer het nieuwe lid niet tot een afdeling zou gaan behoren, komt die bevoegdheid toe aan het hoofdbestuur.

10.5

Tegen een afwijzing als bedoeld in artikel 10.4 staat voor de betrokkene beroep open bij de commissie van beroep.

10.6

Wie als gevolg van vorenbedoelde afwijzing niet tot de VVD is toegelaten, kan nadien slechts als lid worden toegelaten ingevolge een daartoe strekkend besluit van het hoofdbestuur, genomen op grond van een aan het hoofdbestuur gericht verzoek tot toelating.

Artikel 11 - Einde van het lidmaatschap

11.1

Het lidmaatschap eindigt:

1. door de dood van het lid;

2. door schriftelijke opzegging door het lid;
3. door schriftelijke opzegging door het hoofdbestuur;
4. door ontzetting.

11.2

Bij opzegging van het lidmaatschap door het lid behoeft geen opzeggings-termijn in acht te worden genomen; de opzegging gaat in tegen het einde van het kalenderjaar, tenzij het lid verklaart de opzegging op kortere termijn te willen doen ingaan.

11.3

Opzegging door het hoofdbestuur heeft plaats:

1. na het in kracht van gewijsde gaan van een vonnis dat ten gevolge heeft dat het actief en/of passief kiesrecht van de betrokkene verloren gaat;
2. wanneer een lid op andere wijze heeft opgehouden aan de in artikel 8 gestelde vereisten te voldoen;
3. wegens nalatigheid de jaarlijkse bijdrage te voldoen.

11.4

Tot ontzetting zijn gelijkelijk bevoegd

1. het hoofdbestuur en
2. de ledenvergadering van de afdeling waartoe het lid behoort.

Ontzetting kan alleen worden uitgesproken, wanneer een lid in strijd handelt met de statuten, de door de algemene vergadering vast te stellen reglementen of besluiten, de door de ledenvergadering van zijn afdeling vast te stellen reglementen of besluiten, of wanneer hij de VVD op onredelijke wijze benadeelt.

11.5

Tegen een besluit tot ontzetting staat voor de betrokkene beroep open bij de commissie van beroep.

11.6

Wie uit het lidmaatschap is ontzet kan slechts opnieuw als lid tot de VVD worden toegelaten ingevolge een daartoe strekkend besluit van het hoofdbestuur, genomen op grond van een aan het hoofdbestuur gericht verzoek tot wedertoelating.

Artikel 12 - Stemrecht

12.1

De leden hebben toegang tot de ledenvergaderingen van de afdeling waartoe zij behoren, tot de centrale vergaderingen van de centrales waartoe hun afdeling behoort en tot de algemene vergaderingen en zijn bevoegd in die vergaderingen het woord te voeren.

12.2

De ereleden, leden van verdienste en

gewone leden hebben stemrecht in de ledenvergadering van de afdeling waartoe zij behoren; dit stemrecht is persoonlijk en niet overdraagbaar.

12.3

Onverminderd het bepaalde in artikel 33 kan in door de algemene vergadering vast te stellen reglementen op de kandidaatstelling voor leden van de vertegenwoordigende lichamen worden bepaald, dat in vergaderingen waarin een kandidatenlijst voor een vertegenwoordigend lichaam wordt vastgesteld geen stemrecht toekomt aan:

1. leden die zijn uitgesloten van deelneming aan de verkiezing voor het desbetreffende vertegenwoordigende lichaam;
2. leden die tot de VVD zijn getreden na een bepaalde datum, die niet langer dan zes maanden voor de dag van de kandidaatstelling voor de verkiezing van het desbetreffende vertegenwoordigende lichaam mag liggen.

12.4

Voor zover de rechten en verplichtingen van de leden niet in de statuten worden genoemd, worden zij geregeld in het huishoudelijk reglement, in de andere door de algemene vergadering vast te stellen reglementen en in de reglementen van de afdeling en centrales waartoe zij behoren.

Artikel 13 - Afdelingen

13.1

In elke gemeente waarin ten minste zeven leden van de VVD hun woonplaats hebben, kan een afdeling worden opgericht.

13.2

Het hoofdbestuur kan, gehoord de besturen van de desbetreffende kamercentrale en afdeling, besluiten:

1. dat een afdeling meer dan één gemeente omvat;
2. dat in een gemeente meer dan één afdeling wordt opgericht.

13.3

Een afdeling die op 1 januari van enig jaar minder dan tien leden telt, kan door het hoofdbestuur, gehoord het bestuur van de desbetreffende kamercentrale, worden ontbonden.

13.4

Tegen een besluit tot ontbinding als bedoeld in artikel 13.3 staat voor de betrokken afdeling beroep open bij de commissie van beroep.

Artikel 14 - Centrales

14.1

De afdelingen binnen de kieskringen

waarin het Rijk ingevolge artikel E 1 van de Kieswet is verdeeld, vormen kamercentrales.

14.2

De afdelingen binnen de kieskringen waarin elke provincie ingevolge artikel E 1 van de Kieswet is verdeeld, vormen statencentrales.

14.3

De afdelingen binnen de bij de wet vastgestelde kieskringen voor bestuurlijke openbare lichamen die het gebied van meer dan één gemeente, maar niet een gehele provincie, omvatten vormen districtscentrales.

14.4

Onder voorbehoud van goedkeuring door het hoofdbestuur kunnen de afdelingen binnen twee of meer kieskringen zich tot één gezamenlijke centrale verenigen; voor zodanig besluit is vereist dat de centrale vergaderingen van de betrokken centrales en de meerderheid van de ledenvergaderingen van de afdelingen in elk van de betrokken centrales zich voor de vereniging binnen één centrale uitspreken; voor de herroeping van zodanig besluit is slechts vereist dat hetzij de centrale vergadering van de gezamenlijke centrale, hetzij de meerderheid van de ledenvergaderingen van de afdelingen in één van de betrokken kieskringen zich voor de herroeping uitspreken.

14.5

Voor de samenstelling van organen waarin een gezamenlijke centrale als zodanig is vertegenwoordigd, wordt bij de samenstelling van die vertegenwoordiging zoveel mogelijk gehandeld alsof in elke kieskring een afzonderlijke centrale bestaat.

14.6

De afdelingen binnen door het hoofdbestuur overeenkomstig het huishoudelijk reglement vast te stellen grenzen, vormen ondercentrales.

Artikel 15 - Reglementen van afdelingen en centrales

15.1

De ledenvergadering van een afdeling, onderscheidenlijk de centrale vergadering van een centrale, stelt binnen zes maanden een reglement van de afdeling onderscheidenlijk centrale vast; zolang zodanig reglement nog niet is vastgesteld of in werking getreden, geldt het door het hoofdbestuur vast te stellen modelreglement voor afdelingen onderscheidenlijk centrales.

15.2

Reglementen van afdelingen en centrales en wijzigingen daarvan behoeven de goedkeuring van het hoofdbestuur; zij treden niet in werking alvorens deze goedkeuring is verleend.

15.3

Het hoofdbestuur is bevoegd de goedkeuring aan een reglement of daarin voorkomende bepalingen te onthouden op grond van strijd met de statuten, met het beginselprogramma als bedoeld in art. 4.2 of met door de algemene vergadering vastgestelde reglementen.

15.4

Tegen een onthouding van goedkeuring als bedoeld in artikel 15.3 staat voor het betrokken bestuur beroep open bij de commissie van beroep.

15.5

Indien het reglement van een afdeling onderscheidenlijk ondercentrale, districtscentrale of statencentrale een bepaling bevat die in strijd is met een of meer bepalingen in het reglement van een ondercentrale, districtscentrale, statencentrale of kamercentrale waartoe die afdeling onderscheidenlijk centrale behoort, wordt de betrokken bepaling in eerstbedoeld reglement buiten beschouwing gelaten en gelden in plaats daarvan de laatstbedoelde bepalingen.

15.6

Ingeval van verschil van opvatting over strijdigheid als bedoeld in artikel 15.5 doet het hoofdbestuur bindend uitspraak op verzoek van de meest gerede partij.

Artikel 16 - Taken van afdelingen en centrales

De taken, rechten en verplichtingen van afdelingen en centrales worden, voor zover niet in deze statuten omschreven, geregeld in het huishoudelijk reglement en in andere door de algemene vergadering vast te stellen reglementen.

Artikel 17 - Algemene vergadering

17.1

De algemene vergadering is het hoogste orgaan van de VVD.

17.2

Haar komen alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of deze statuten aan andere organen zijn opgedragen.

17.3

Zij kan slechts rechtsgeldige beslui-

ten nemen inzake onderwerpen die in de beschrijvingsbrief voor de betrokken vergadering zijn vermeld, behoudens in de bij huishoudelijk reglement te bepalen gevallen.

Artikel 18 - Jaarlijkse algemene vergadering

18.1

De jaarlijkse algemene vergadering wordt elk jaar voor 1 juni gehouden.

18.2

Zij wordt door het hoofdbestuur bijeengeroepen.

18.3

In deze vergadering brengt het hoofdbestuur zijn jaarverslag uit en doet rekening en verantwoording als nader geregeld in artikel 30.

Artikel 19 - Bijeenroeping algemene vergadering

19.1

Het hoofdbestuur roept de algemene vergadering bijeen zo dikwijls het dat wenselijk oordeelt of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten verplicht is.

19.2

De bijeenroeping geschiedt op een termijn van ten minste veertien dagen door toezending aan de secretarissen van de afdelingen van een brief die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen vermeldt.

19.3

Het hoofdbestuur is verplicht tot het bijeenroepen van de algemene vergadering op een termijn van niet langer dan drie maanden, indien daartoe door ten minste tien afdelingen, ten minste vijf ondercentrales of ten minste twee kamercentrales een schriftelijk verzoek wordt ingediend, onder opgave van de onderwerpen die de verzoekers aan de algemene vergadering wensen voor te leggen.

19.4

Indien aan het in artikel 19.3 vermelde verzoek niet binnen twee maanden na ontvangst van het verzoek gevolg is gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het hoofdbestuur de algemene vergadering bijeenroept of bij advertentie in ten minste één te 's-Gravenhage veelgelezen dagblad.

19.5

Indien een schriftelijk verzoek als in

artikel 19.3 bedoeld wordt gedaan door een zodanig aantal afdelingen als bevoegd is tot het uitbrengen van ten minste één tiende gedeelte van de stemmen in de algemene vergadering, is het hoofdbestuur verplicht tot het bijeenroepen van de algemene vergadering op een termijn van niet langer dan vier weken na ontvangst van het verzoek.

19.6

Indien aan het in artikel 19.5 bedoelde verzoek niet binnen veertien dagen na ontvangst van het verzoek gevolg is gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het hoofdbestuur de algemene vergadering bijeenroept of bij advertentie in ten minste één te 's-Gravenhage veelgelezen dagblad.

19.7

Indien de algemene vergadering is bijeengeroepen op de in artikel 19.4 of 19.6 genoemde wijze, kan zij zelf in haar leiding voorzien.

Artikel 20 - Stemrecht in de algemene vergadering

20.1

Het stemrecht in de algemene vergadering wordt uitgeoefend door afgevaardigden van de afdelingen.

20.2

Voor iedere vijftig leden van een afdeling per 1 januari onderscheidenlijk 1 juli van het lopende jaar wordt één stem uitgebracht; daarbij wordt het aantal leden van elke afdeling naar boven afgerond tot vijftig of een veelvoud daarvan.

20.3

Voor afdelingen die na 1 januari onderscheidenlijk 1 juli van het lopende jaar zijn opgericht of waarvan de grenzen na die data zijn gewijzigd, wordt het aantal stemmen op de in artikel 20.2 bepaalde wijze vastgesteld op grondslag van het aantal leden dat op de dag van de vergadering tot de afdeling behoort.

20.4

De aspirant-leden worden voor de bepaling van het ledental van een afdeling als bedoeld in artikel 20.2 en 20.3 buiten beschouwing gelaten.

20.5

De afgevaardigden van een afdeling worden gekozen door de ledenvergadering van die afdeling.

20.6

Iedere afgevaardigde stemt in de

algemene vergadering zonder last, naar vrije overtuiging.

Artikel 21 - Voorstellen aan de algemene vergadering

21.1

Het dagelijks bestuur en het hoofdbestuur hebben de bevoegdheid voorstellen te doen aan de algemene vergadering.

21.2

Onverminderd het bepaalde in artikel 19.3 en 19.5 hebben de centralevergaderingen van kamercentrales en ondercentrales en de ledenvergaderingen van afdelingen de bevoegdheid vóór 16 november voorstellen bij het hoofdbestuur in te dienen, die in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering dienen te worden behandeld.

21.3

Het dagelijks bestuur, het hoofdbestuur, de centralevergaderingen van kamercentrales en ondercentrales en de ledenvergaderingen van afdelingen hebben de bevoegdheid amendementen en wijzigingsvoorstellen in te dienen op de voorstellen die in de algemene vergadering aan de orde komen. Bij huishoudelijk reglement kunnen regelen worden gesteld omtrent de wijze van indiening en behandeling van dergelijke amendementen en wijzigingsvoorstellen.

Artikel 22 - Huishoudelijk reglement

22.1

De algemene vergadering stelt een huishoudelijk reglement en verdere reglementen vast; zij mogen niet in strijd zijn met de statuten.

22.2

Bij huishoudelijk reglement en verdere reglementen kunnen andere dan de in de statuten genoemde organen worden ingesteld en kunnen hun samenstelling en bevoegdheden worden geregeld.

Artikel 23 - Hoofdbestuur en dagelijks bestuur

23.1

De VVD wordt bestuurd door een hoofdbestuur dat bestaat uit:

1. de in artikel 23.2 onder 1 t/m 5 vermelde leden van het dagelijks bestuur;
2. achttien afgevaardigden van de kamercentrales;

Verslag van de statuten-commissie

vervolg van pag. 15

3. één vertegenwoordigster van de Stichting Organisatie „Vrouwen in de VVD”;
4. met adviserende stem: de voorzitters van de Kamerfracties of zij die hen vervangen;
5. met adviserende stem: de voorzitter van de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, voor zover deze niet reeds uit anderen hoofde deel uitmaakt van het hoofdbestuur.

23.2

Het dagelijks bestuur bestaat uit ten minste zeven en ten hoogste elf leden, onder wie in elk geval:

1. de voorzitter;
2. één of meer ondervoorzitters;
3. de penningmeester;
4. de algemeen secretaris, tenzij deze is aangesteld, volgens het bepaalde in artikel 26.1;
5. één of meer secretarissen;
6. met adviserende stem: de voorzitters van de Kamerfracties of zij die hen vervangen.

23.3

Het hoofdbestuur bepaalt elk jaar met inachtneming van de artikelen 23.2 en 24.1 het aantal leden van het dagelijks bestuur.

23.4

De leden van het hoofdbestuur als bedoeld in artikel 23.1.1 worden uit de leden benoemd door de algemene vergadering; de voorzitter, de ondervoorzitter(s), de penningmeester en, in voorkomend geval, de algemeen secretaris, worden in functie benoemd; de taken van de leden van het dagelijks bestuur worden elk jaar door het dagelijks bestuur vastgesteld en openbaar gemaakt.

23.5

Zowel het bestuur van de desbetreffende kamercentrale als de ledenvergadering van elke afdeling binnen die kamercentrale is bevoegd voor één van de achttien plaatsen in het hoofdbestuur als bedoeld in artikel 23.1.2 één kandidaat te stellen.

23.6

Het bestuur van de Stichting Organisatie „Vrouwen in de VVD” benoemt het lid van het hoofdbestuur als bedoeld in artikel 23.1.3.

23.7

Zowel het hoofdbestuur als de ledenvergadering van elke afdeling is bevoegd voor elke te voorziene plaats in het dagelijks bestuur één kandidaat te stellen.

23.8

Bij de in het huishoudelijk reglement te bepalen termijnen met betrekking

tot de kandidaatstelling van leden van het dagelijks bestuur dient ten minste het volgende in acht te worden genomen:

1. tussen de aankondiging dat een plaats in het dagelijks bestuur vervuld dient te worden wegens tussentijds of periodiek aftreden en het begin van de termijn waarbinnen kandidaten kunnen worden gesteld, dienen ten minste twee maanden te verlopen;
2. de termijn waarbinnen kandidaten kunnen worden gesteld dient ten minste twee maanden te belopen;
3. tussen de verzending van de beschrijvingsbrief waarin de kandidaten zijn vermeld en de algemene vergadering waarin de stemming plaatsvindt dient ten minste één maand te verlopen.

Artikel 24 - Zittingsduur leden hoofdbestuur en dagelijks bestuur

24.1

De leden van het hoofdbestuur worden benoemd voor de tijd van drie jaar; elk jaar treedt zowel van de leden van het dagelijks bestuur als van de overige leden van het hoofdbestuur één-derde gedeelte of nagenoeg één derde gedeelte af volgens, een door het hoofdbestuur, voor zover nodig bij loting, op te maken rooster.

24.2

Bij uitbreiding van het dagelijks bestuur kan de zittingsduur, aan beperking onderhevig zijn.

24.3

Een lid van het hoofdbestuur dat is benoemd ter vervulling van een tussentijds opgevacanteerde plaats, treedt af op het tijdstip waarop het lid in wiens plaats tussentijds is voorzien, had moeten aftreden.

24.4

Leden van het hoofdbestuur zijn na een onafgebroken zittingsduur van ten minste zes jaar, gedurende één jaar niet herbenoembaar.

24.5

In afwijking van het in artikel 24.4 bepaalde is:

1. een lid van het hoofdbestuur dat niet behoort tot het dagelijks bestuur, benoembaar tot lid van het dagelijks bestuur, in welk geval een nieuwe periode van herbenoembaarheid intreedt van zes jaar;
2. een lid van het dagelijks bestuur eenmaal herbenoembaar in een andere functie in de zin van artikel 23.2.1 tot en met 5, in welk

geval een nieuwe periode van herbenoembaarheid intreedt van zes jaar;

3. een lid van het dagelijks bestuur herbenoembaar indien tot zijn kandidaatstelling wordt besloten door het hoofdbestuur met een meerderheid van drie vierden van de schriftelijk uitgebrachte geldige stemmen.

24.6

Voor de toepassing van dit artikel wordt:

1. een onderbreking van het lidmaatschap van het hoofdbestuur van minder dan een jaar buiten beschouwing gelaten;
2. de tijdsduur die verstrijkt tussen twee opeenvolgende jaarlijkse algemene vergaderingen met een jaar gelijkgesteld.

Artikel 25 - Onverenigbaarheid van functies

25.1

Onverenigbaar met elkaar zijn:

1. het lidmaatschap van het hoofdbestuur, anders dan krachtens artikel 23.1.4, met het voorzitterschap van een Kamerfractie;
2. de functies van voorzitter, ondervoorzitter en algemeen secretaris met die van ondervoorzitter of secretaris van een Kamerfractie.

25.2

In het hoofdbestuur mogen buiten de voorzitters van de Kamerfracties niet meer dan vier leden van de Kamerfracties zitting hebben, waarvan niet meer dan twee leden in het dagelijks bestuur.

Artikel 26 - Bezoldigd algemeen secretaris

26.1

Het hoofdbestuur is bevoegd een algemeen secretaris aan te stellen en diens taakomschrijving en bezoldiging vast te stellen.

26.2

Zodanige algemeen secretaris woont, behoudens indien het dagelijks bestuur in voorkomend geval anders besluit, de vergaderingen van het dagelijks bestuur en van het hoofdbestuur bij, maar maakt geen deel uit van het hoofdbestuur.

26.3

De functie van algemeen secretaris in de zin van dit artikel is onverenigbaar met het lidmaatschap van de Staten-Generaal.

26.4

Wanneer een bezoldigd algemeen

secretaris wordt aangesteld, blijft het lid van het dagelijks bestuur dat tot dat moment algemeen secretaris was, als secretaris deel van het dagelijks bestuur uitmaken tot het einde van de periode waarvoor hij was benoemd.

Artikel 27 - Taken hoofdbestuur en dagelijks bestuur

27.1

Het hoofdbestuur is belast met de algemene leiding en met de uitvoering van de besluiten van de algemene vergadering.

27.2

Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse leiding, met de voorbereiding van de door het hoofdbestuur te behandelen zaken en de uitvoering van de besluiten van het hoofdbestuur, met de regeling van de propaganda en de behandeling van organisatorische aangelegenheden volgens algemene besluiten, genomen door het hoofdbestuur; voorts is het dagelijks bestuur belast met al die taken van het hoofdbestuur waarvan het hoofdbestuur de uitvoering aan het dagelijks bestuur heeft gedelegeerd.

27.3

Het hoofdbestuur beoordeelt het beleid van het dagelijks bestuur op organisatorisch en politiek gebied.

27.4

Het hoofdbestuur is bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen en tot het sluiten van overeenkomsten waarbij de VVD zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt.

Artikel 28 - Vertegenwoordiging

28.1

De VVD wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door twee leden van het dagelijks bestuur, onder wie in elk geval de voorzitter, een ondervoorzitter, de penningmeester of de overeenkomstig artikel 23 benoemde algemeen secretaris.

28.2

Indien artikel 26.1 toepassing heeft gevonden kan de voorzitter, een ondervoorzitter of de penningmeester te zamen met de bezoldigd algemeen secretaris de VVD in en buiten rechte vertegenwoordigen.

Artikel 29 - Geldelijk beheer

De inkomsten van de VVD bestaan uit:

1. de jaarlijkse bijdragen van de leden;
2. verkiezingsbijdragen;
3. giften en legaten;
4. rente van belegde gelden;
5. vergoedingen en opbrengsten van publikaties;
6. alle andere baten.

Artikel 30 - Rekening en verantwoording

30.1

De penningmeester is belast met het geldelijk beheer en doet daarover in de jaarlijkse algemene vergadering rekening en verantwoording.

30.2

Bij de behandeling van de rekening en verantwoording wordt de algemene vergadering voorgelicht door een commissie van drie leden, die daartoe met hun plaatsvervangers voor de duur van één jaar door de jaarlijkse algemene vergadering worden benoemd.

30.3

De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de algemene vergadering onthefft het hoofdbestuur van zijn aansprakelijkheid voor het in het verstreken jaar gevoerde beheer.

Artikel 31 - Partijraad

31.1

Volgens bij huishoudelijk reglement vast te stellen regelen wordt een partijraad gevormd, die in politiek en organisatorisch opzicht een adviseerende en stimulerende taak heeft.

31.2

De partijraad kan al dan niet gevraagd adviezen geven aan de algemene vergadering, aan het hoofdbestuur en aan de Kamerfracties.

31.3

Krachtens bijzondere machtiging door de algemene vergadering kan de partijraad namens de VVD politieke uitspraken doen, welke alsdan de kracht hebben van een besluit van de algemene vergadering.

31.4

Indien de partijraad een politieke uitspraak doet zonder machtiging door de algemene vergadering, kan door het hoofdbestuur, ten minste tien afdelingen, ten minste vijf ondercentralen of ten minste twee kamer-

centrales gedurende twee maanden nadat de uitspraak bekend is gemaakt een voorstel worden ingediend om het onderwerp waarover de partijraad de uitspraak heeft gedaan, voor te leggen aan de algemene vergadering; bij gebreke van zodanig voorstel verkrijgt de uitspraak van de partijraad na verloop van een genoemde termijn de kracht van een besluit van de algemene vergadering.

Artikel 32 - Commissie van beroep

32.1

Er is een commissie van beroep, bestaande uit een voorzitter, twee leden en drie plaatsvervangende leden, door de algemene vergadering uit de leden te benoemen.

32.2

De commissie, van beroep neemt kennis van en doet onherroepelijk uitspraak in beroep dat is ingesteld tegen:

1. een afwijzing als bedoeld in artikel 10.4;
2. een ontzetting als bedoeld in artikel 11.4;
3. een ontbinding van een afdeling als bedoeld in artikel 13.3;
4. een gehele of gedeeltelijke ontzetting van goedkeuring van een reglement als bedoeld in artikel 15.3.

32.3

In al deze gevallen dient het beroep te zijn ingesteld binnen één maand na ontvangst van de kennisgeving van het besluit waartegen beroep wordt ingesteld.

32.4

Voorts neemt de commissie van beroep kennis van en doet zij onherroepelijk uitspraak in beroepen die zijn ingesteld krachtens het huishoudelijk reglement.

32.5

Indien de commissie van beroep geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij huishoudelijk reglement te bepalen termijnen, wordt het beroep geacht gegrond te zijn verklaard en vervalt het besluit waartegen beroep is ingesteld met ingang van de dag, volgende op die waarop de uitspraak uiterlijk had moeten zijn gedaan.

Artikel 33 - Kandidatuur

33.1

Zij die overigens het recht hebben

vergaderingen en bijeenkomsten van de VVD, centrales of afdelingen dan wel van besturen van de VVD, centrales of afdelingen bij te wonen, worden niet tot die vergaderingen of bijeenkomsten toegelaten indien en zolang daarin een functie in een bestuur of een plaats op een (voorlopige) kandidatenlijst voor enig vertegenwoordigend lichaam wordt besproken en in stemming gebracht, waarbij zijzelf, hun echtgenoot of hun bloedverwanten in de rechte lijn tot en met de tweede graad betrokken zijn.

33.2

Het in artikel 33.1 vervatte verbod geldt niet voor de tijd die nodig is om de betrokkene op eigen verzoek, op verzoek van het bestuur of op verzoek van de vergadering inlichtingen te laten geven, maar dan uitsluitend voor de tijd die daartoe nodig is.

33.3

Het in artikel 33.1 vervatte verbod kan bij de ingevolge artikel 22.1 door de algemene vergadering vast te stellen reglementen worden beperkt.

Artikel 34 - Onvoorziene omstandigheden

34.1

In alle de gehele VVD betreffende gevallen waarin door de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen niet is voorzien, beslist het hoofdbestuur als de algemene vergadering niet bijeen is.

34.2

In spoedeisende gevallen beslist het dagelijks bestuur; dit doet in de eerstvolgende vergadering van het hoofdbestuur mededeling van zijn beslissing.

34.3

Indien een bepaling van de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen aanleiding geeft tot meer dan één uitlegging, zal de uitlegging van het hoofdbestuur bindend zijn voor de VVD, haar organen en haar leden, tenzij later de algemene vergadering een andere uitlegging geeft; in zodanig geval wordt de uitlegging van het hoofdbestuur geacht in de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen opgenomen te zijn geweest tot het besluit van de algemene vergadering; alle dienovereenkomstig vóór het besluit van de algemene vergadering verrichte handelingen of genomen besluiten behouden hun rechtskracht.

Artikel 35 - Wijziging statuten en huishoudelijk reglement

35.1

Voorstellen tot wijziging van de statuten of van het huishoudelijk reglement kunnen alleen in behandeling worden genomen, indien zij in de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering zijn vermeld.

35.2

Een besluit tot statutenwijziging vereist een meerderheid van twee derden van de uitgebrachte geldige stemmen.

35.3

Wijziging van de statuten treedt in werking door het daarvan opgemaakt van een notariële akte en het neerleggen van een authentiek afschrift van de wijziging en de gewijzigde statuten ten kantore van het openbaar register als bedoeld in boek 2 artikel 29.1 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 36 - Ontbinding

36.1

Een besluit tot ontbinding kan slechts worden genomen door de algemene vergadering in een daartoe wettig bijeengeroepen vergadering, die ten minste acht weken te voren moet worden uitgeschreven onder uiteenzetting van de redenen die tot het voorstel tot ontbinding hebben geleid.

36.2

Een besluit tot ontbinding vereist een meerderheid van twee derden van de uitgebrachte geldige stemmen.

36.3

Een afschrift van de beschrijvingsbrief voor deze algemene vergadering wordt voor zoveel mogelijk aan alle leden persoonlijk gezonden.

36.4

Aan de eigendommen, voor zover niet nodig voor de betaling van de schulden, geeft het ontbindingsbesluit een met het doel van de VVD strokende bestemming.

36.5

Ingeval van ontbinding geschiedt de vereffening door het hoofdbestuur met inachtneming van het bepaalde in artikel 50.2 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Stellingen voor congres milieu en ruimte

STELLING 1 - Milieu

Daar de ontplooiing van ieder mens in belangrijke mate mede bepaald wordt door de kwaliteit van zijn leefmilieu, kan de zorg voor dit leefmilieu nooit de sluitpost van het beleid zijn.

Sub-stelling 1a

De VVD is van mening dat ons maatschappelijk stelsel, gebaseerd op de particuliere ondernemingswijze productie, bij uitstek geschikt is om de problemen van milieu en schaarste aan te vatten.

Sub-stelling 1b

Aan milieu-overwegingen kunnen geen argumenten worden ontleend voor gemeenschaps-eigendom van productiemiddelen, overheidsproductie, arbeiderszelfbestuur of medezeggenschap van de gemeenschap bij investeringsbeslissingen.

Sub-stelling 1c

De VVD is van mening dat een overheidsbeleid waarvan het milieubeleid een integraal onderdeel is niet tot stand kan worden gebracht zonder een adequate wetgeving. Uitgangspunten en uitwerking moeten voor de verschillende onderdelen van het milieu dezelfde zijn. Een milieukaderwet dient tot stand te worden gebracht.

Toelichting

De VVD is van mening dat de ontplooiing van ieder mens in belangrijke mate mede bepaald wordt door de kwaliteit van het leefmilieu. Het tot stand brengen van een goed leefmilieu is de individuele en collectieve verantwoordelijkheid van alle burgers. Een harmonisch samenspel tussen de mens en zijn omgeving en tussen de onderdelen van die omgeving is daarbij noodzakelijk.

Zo de t.a.v. de hoge bevolkingsdichtheid in Nederland te stellen hogere milieueisen een beperking van de individuele vrijheid met zich mee mochten brengen, dan is die alleen aanvaardbaar wanneer aangetoond is dat deze beperking inderdaad noodzakelijk is en dat algemeen aanvaarde doelen anders in gevaar komen. De vrijheidsbeperking, bijv. door het voorschrijven van bindende regels of het verbieden van bepaalde activiteiten, moet beperkt blijven tot wat

voor het milieu- en schaarstebeleid noodzakelijk is.

De scheiding van machten en verantwoordelijkheden tussen publieke en private sector maakt het voor de overheid mogelijk de regels te stellen en te controleren, waaraan het bedrijfsleven dient te voldoen. Een zelfproducerende overheid zal minder geneigd zijn straffe regels te stellen omdat budgettaire overwegingen dit zullen bemoeilijken. Bovendien ontstaat in dat geval de situatie, dat de overheid zichzelf zou moeten controleren.

Naar onze overtuiging is het prijsmechanisme een ordeningsmechanisme dat uiteindelijk is opgebouwd op basis van de inventiviteit en de beslissingen van zeer velen in alle mogelijke onderdelen van de productieprocessen, zowel nationaal als internationaal.

Wanneer echter in de prijzen niet alle kosten, die bij een productieproces gemaakt worden, zijn opgenomen, zullen er onjuiste beslissingen worden genomen.

Er moet derhalve geen vraagteken worden gezet bij het prijsmechanisme, maar bij de kostencalculatie. Daarin moeten alle kosten worden meeberekend, ook die, welke tot nu toe veelal buiten beschouwing zijn gelaten, zoals bijv. aantasting van natuurgebieden. Het prijsmechanisme in deze meer verrijnde vorm zal de productie op lange termijn in meer milieuvriendelijke richting sturen. Wij onderschrijven derhalve het principe „de vervuiler betaalt“, d.w.z. dat de kosten om de vervuiling t.g.v. productie en consumptie te voorkomen of ongedaan te maken niet uit de algemene middelen mogen komen doch door de vervuilers gedragen moeten worden.

STELLING 2 - Milieu

In een dichtbevolkt land als Nederland zal het handhaven van een hoge kwaliteit van het leefmilieu zware offers vragen van de samenleving als totaliteit.

Toelichting

De groei van de productie per hoofd van de bevolking zal in de wereld als geheel voorlopig moeten doorgaan gezien het feit dat er grote groepen van de wereldbevolking nog steeds aan de rand van het bestaanminimum leven en aan vele redelijke verlangens nog niet kan worden voldaan. Voor Nederland betekent dit dat deze groei dan wel selectief zal moeten zijn in de zin dat in veel sterkere mate dan voorheen rekening gehouden zal moeten worden met

De Kamercentrales Dordrecht en Middelburg van de VVD organiseren op 7 februari in het Groothandelsgebouw in Rotterdam een congres over Milieu en Ruimtelijke Ordening. Aanvang 10.30 uur. Het programma luidt als volgt:

- 10.30 uur: opening.
- 10.35 uur: drie korte inleidingen door drs. J. F. Scherpenhuizen en drs. R. Rontelap over „Ruimtelijke ordening“ en dr. L. Ginjaar over „Milieuhygiëne“.
- 11.05 uur: groepsdiscussie.
- 13.00 uur: lopende lunch.
- 14.00 uur: verslag van de discussiegroepen
- 14.30 uur: plenaire discussie.
- 16.00 uur: sluiting

De kosten van de lunch, koffie en thee: ongeveer f 10,— per persoon. Deelnemers worden verzocht zich via de hierbij afgedrukte bon op te geven bij: mr. J. J. P. M. Asselbergs, Molenweg 6 te Serooskerke. Deelnemers kan worden verwezen naar het rapport van de Teldersstichting „Milieu, groei en schaarste“; het artikel van de commissie milieuhygiëne in „Vrijheid en Democratie“ van 2 mei 1975; en het „Liberaal Manifest“ en de desbetreffende resolutie die daaruit is voortgevloeid.

milieu-eisen en met de schaarste van energie en grondstoffen.

Door het leggen van heffingen of toeslagen kan de verbruikstoename tot een aanvaardbaar niveau worden teruggebracht. Uit deze heffingen, alsook uit een deel van de aardgasbaten kunnen de eliminatiekosten betaald worden, alsook de subsidies voor de ontwikkeling van milieuvriendelijke productieprocessen en producten. Het gebruik van een deel der aardgasbaten ter stimulering van een meer milieuvriendelijke productie onder behoud van de werkgelegenheid komt ons meer zinnig voor op langere termijn dan het verhogen van de overheidsuitgaven met behulp van deze inkomsten, hetgeen in feite een korte termijn politiek ten koste van toekomstige generaties is.

Een deel van de aardgasbaten kan eveneens dienen om de volgende activiteiten te subsidiëren:

- het scheppen van nieuwe bronnen van bestaan wanneer het aardgas is uitgeput (door gerichte subsidies om nieuwe producten en productieprocessen te ontwikkelen en investeringen in het algemeen te stimuleren);
- de ontwikkeling van alternatieven in plaats van de schaarse grondstof (bijv. de voorfinanciering van installaties voor steenkolenvergassing);
- de stimulering van een zuiniger gebruik en de ontwikkeling van terugwinprocessen.

Het onderzoek naar alternatieve energiebronnen, zoals zonne-energie, windenergie, energie uit de golfbeweging van de zee en steenkolenvergassing, dient te worden gestimu-

leerd, waarbij de uit te geven bedragen echter in overeenstemming moeten zijn met de te verwachten resultaten en hun technisch-economische bruikbaarheid.

Op deze wijze kan een op de lange termijn gericht beleid gevoerd worden; hierbij is het van belang dat de nationale energievoorziening onafhankelijk wordt van internationale verhoudingen. Zo mogelijk dient overigens na een bescheiden begin, op de lange termijn terughoudendheid betracht worden bij het gebruik van kernenergie.

Anderszins moet hierbij in aanmerking worden genomen, dat een toenemend gebruik van kolenergiecentrales tot een onaanvaardbaar zware milieubelasting zal leiden.

STELLING 3 - Milieu

Zo spoedig mogelijk dient voor die onderdelen van het milieubeleid waar zulks mogelijk is, tot normstelling te worden overgegaan.

Toelichting

Normstelling is een essentiële voorwaarde om te komen tot een goed en doorzichtig milieubeleid; het geeft rechtszekerheid aan de industrie en bevolking en een toetsinstrument aan de lagere overheden. Voor de gebieden waar dit nog niet mogelijk is, dient daartoe strekkend onderzoek gestimuleerd te worden. Bij afwezigheid van een goede normstelling zal - ondanks de bezwaren die hieraan kleven - het

lijke ordening

principe van „best practicable means“ toegepast kunnen worden.

Met het „stand-still“ principe dat zo makkelijk tot maatschappelijke verstarring kan leiden moet grote voorzichtigheid betracht worden.

De uitvoering van een milieuwetgeving dient op provinciaal niveau plaats te vinden. Deze uitvoering moet door de provincies op eenzelfde wijze geschieden. Het vergunningenbeleid moet doorzichtig zijn. Milieubeleid mag niet gebaseerd zijn op oneigenlijk gebruik van niet-milieu wetgeving.

Er is duidelijk behoefte aan een integratiekader waarbinnen de milieubelangen worden afgewogen tegen andere maatschappelijke belangen. Hiertoe zou het streekplan kunnen dienen, waarbij grenswaarden als randvoorwaarden worden opgenomen. Een andere mogelijkheid is het opstellen van een milieuplan. Nagegaan moet worden of deze mogelijkheden inderdaad het gewenste integratiekader bieden waarbij er tevens tegen gewaakt moet worden dat ook andere wettelijke regelingen voor een dergelijk kader toegepast worden.

Bestudeerd zou moeten worden hoe de wetgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening eventueel veranderd zou moeten worden.

Grenswaarden zullen naast absolute verboden voor verontreinigingen die onder alle omstandigheden onaanvaardbaar zijn, tevens moeten aangeven welke verontreinigingen en welke aantastingen onder welke omstandigheden wel aanvaardbaar zijn. Zij zullen per regio verschillend kunnen zijn, mogen echter noch door autonome ontwikkeling noch door beleidsbeslissingen overschreden worden.

Bij het normstellings- en heffingenbeleid zal rekening moeten worden gehouden met de internationale concurrentie en de gevolgen voor de werkgelegenheid. Door in bepaalde gevallen gerichte en in de tijd aflopende subsidies te verlenen, kan bereikt

worden dat voor de betreffende bedrijfstakken de aanpassing aan de hogere eisen en de heffingen eenvoudiger wordt en dat de werkgelegenheid behouden blijft.

Continuïteit in het beleid is van groot belang, zowel voor de werkgelegenheid als de aantrekkelijkheid van het ondernemen.

Abrupte beleidsombuigingen, die deze continuïteit ernstig kunnen beïnvloeden, dienen dan ook vermeden te worden. Dit houdt in dat de milieukwaliteitsnormen slechts geleidelijk strenger kunnen worden en dat dit geschiedt op grond van een duidelijk plan voor een bepaalde periode van bijv. 10 jaar.

Door het stellen van geleidelijk strenger wordende milieukwaliteitsnormen en het aan de productie-processen toerekenen van de aan de vervuiling verbonden maatschappelijke kosten kan de vervuiling per eenheid van product worden teruggebracht. Er dienen voor de diverse bedrijfstakken doelstellingen op korte en lange termijn te komen, die aangeven hoe de geleidelijke verscherping van de milieuhygiënische eisen in de tijd gefaseerd zal zijn. Het bedrijfsleven weet dan waar zij aan toe is en zal in vele gevallen ook de methoden kunnen ontwikkelen om zich binnen haar financiële mogelijkheden aan te passen aan de gestelde eisen. Voor de toegelaten vervuilingen zullen heffingen opgelegd moeten worden; deze dienen primair om de eliminatiekosten te financieren en geleden schade te vergoeden.

STELLING 4 - Ruimtelijke Ordening

De VVD staat in principe positief tegenover het tot stand komen van Nationale Parken en Nationale Landschapsparken.

Realisatie hiervan dient, zeker ten aanzien van de Nationale Landschapsparken, in een gefaseerd tempo te geschieden.

Realisatie dient eveneens te geschieden op een zo groot mogelijke basis van vrijwilligheid.

Bij de voorbereiding en uitvoering dienen alle belanghebbenden be-

trokken te worden. Dit geldt zeer in het bijzonder voor die betrokkenen, zoals de landbouw, die beperkt worden in het gebruik van de gronden, hetgeen een aantasting van het inkomen kan betekenen.

Het overleg dient duidelijkheid ten aanzien van de toekomst te verschaffen.

Schade dient door passende, periodiek te herziene vergoedingsregelingen te worden gecompenseerd.

STELLING 5 - Ruimtelijke Ordening

De VVD wil inspraakprocedures zo structureren dat de betrokkenheid van de burger bij de beleidsvoorbereiding wordt gestimuleerd, waardoor ook zijn initiatieven in de planvorming kunnen doorwerken.

Toelichting

Inspraak in zaken van ruimtelijke ordening houdt in dat in een zo vroeg mogelijk stadium op een bestuursniveau dat zo dicht mogelijk bij de burgers ligt, deze en ook bedrijven en instellingen hun pleidooien kunnen houden. De inspraak dient wettelijk geregeld te worden.

Het gemeentebestuur heeft te zorgen voor goede inspraakmogelijkheden. Het gemeentelijk bestemmingsplan is de meest voor de hand liggende ruimtelijke ordeningsmaatregel met inspraakmogelijkheden in o.a. gemeentelijke en wijkorganen. Daar de belangen en mondigheid van de burgers hierbij het beste tot hun recht kunnen komen dient de taak van de gemeente t.a.v. deze plannen niet uitgehouden te worden door plannen van hogere overheden.

Een algemene regionale ontwikkelingsplanning dient een wettelijke basis te krijgen waarin de rechtsgevolgen voor gemeenten en burgers worden geregeld. Het streekplan dient in deze planning te passen. Het streekplan als zodanig dient zich overeenkomstig de wet te beperken tot het aangeven van hoofdlijnen van de ruimtelijke ontwikkeling.

Hoewel de VVD inspraak in het ruimtelijk gebeuren van het hoogste belang acht dient ervoor gewaakt te worden dat dit op zich juiste instrument misbruikt wordt om alle veranderingen van het bestaande te blokkeren dan wel naar elders te verwijzen.

Een onjuist gebruik van de inspraakmogelijkheden kan ertoe leiden dat de greep van de centrale overheid op de ruimtelijke ordening wordt vergroot en daarmee de inspraak van de bevolking op gemeentelijk niveau wordt ondergraven.

ondergetekende: .....

adres: .....

te: .....

zal het congres over milieu en ruimtelijke ordening op 7 februari 1976 bijwonen. De kosten voor koffie, thee en lunch zal hij/zij aan de zaal voldoen. Hij/zij zal bij voorkeur deelnemen aan de discussie over stelling nr.

handtekening

VVD-brochures/publicaties/folders/propaganda materiaal

Brochures/publikaties

	Prijs/ eenheid
Brochure Urgentieprogram (per 500 stuks)	f 40,—
Beginselprogram	f 0,25
Verkiezingsprogram (liberalen op nieuwe wegen)	f 2,—
VVD-Uw partij (f 7,50 per 10 stuks)	f 1,—
Rapporten S.E.C. en L.M.C.	f 3,—
Herziening ondernemingsrecht	f 3,—
Pensioenen Nu	f 2,—
Het grote ontwaken-nieuwe kansen (Onderwijs- beschouwingen 1e Kamer)	f 3,—
Gemeenteprogram 1974 (f 15,— per 10 st.)	f 2,50
Nota Inkomenspolitiek	f 2,50
Nota Basisonderwijs	f 2,50
Nota „Baas in eigen huis“ (f 15,— per 10 stuks)	f 2,50
Nota „Vrede, Vrijheid en Defensie (f 15,— per 10 stuks)	f 2,50
De Geloofwaardigheid van een alternatief door H. Wiegel	f 3,—
Nota „Ondernemerschap van zelfstandigen“ (f 10,— per 10 stuks)	f 1,50
18-plus, nu naar de stembus (f 20,— per 100 stuks)	f 0,25
Een drietal beschouwingen uit de Eerste Kamer (f 10,— per 10 stuks)	f 1,50
VVD 1975 (4 toespraken gehouden tijdens de ledenvergadering te Breda in maart 1975)	f 3,—
Dwaze zelfdoeners?	f 0,25

Folders

Wat wil de VVD voor de vrouw? (per 500 stuks)	f 50,—
Vrije mensen kiezen zelf (per 500 stuks)	f 50,—
Er is meer dan één reden (ledenwerffolder) (per 500 stuks)	f 40,—
Aanmeldingskaarten (per 100 stuks)	f 4,—

Propagandamateriaal

Etuis lucifers met VVD-opdruk en ledenbon binnenzijde, per 500 stuks	f 25,—
Vlaggen, 100x150 cm, per stuk	f 35,—
Vlaggen, 150x225 cm, per stuk	f 70,—
Vlagendoek, per 150 cm	f 25,—
Bierviltjes, 9,5x9,5 cm, met VVD-opdruk, per 600 stuks	f 25,—
Stickers weerbestendig, 6x4 cm in blauw en oranje, per 500 stuks	f 25,—

Het hierboven vermelde verkiezings- en propagandamateriaal kan bij ons Algemeen Secretariaat worden besteld. U wordt verzocht uw bestellingen **uitsluitend** te doen per giro aan VVD, Koninginnegracht 57 te Den Haag, giro-nummer 67880 onder vermelding van het gevraagde materiaal. Door deze wijze van bestelling werkt u mee aan een efficiënte administratieve verwerking. De vermelde prijzen zijn inclusief BTW en verzendkosten.

Stellingen vo

I. PRODUKTIEWIJZE EN INKOMENSVORMING

- a. De vrije ondernemingsgewijze productie dient in de agrarische sector gehandhaafd te blijven.

Toelichting: Dit systeem biedt waarborgen voor een zo groot mogelijke doelmatigheid in de productie en een verzekering van de voedselvoorziening voor een aanvaardbare prijs, terwijl het anderzijds de ontplooiingsmogelijkheden van de producent benadrukt.

- b. De inkomens van de producenten in de agrarische sector moeten primair komen uit de prijzen van de agrarische produkten.

Toelichting: Deze wijze van inkomensvorming stelt de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer centraal.

De prijsvorming van de agrarische produkten vormt voor de ondernemer het meest doelmatige sein voor produktieregulering.

Een markt- en prijsbeleid door de overheid is nodig, om zowel in het belang van producent als van consument, een bepaalde mate van stabiliteit te realiseren.

- c. Het prijsbeleid van de overheid moet zodanig zijn, dat de continuïteit van het bedrijf en een redelijke levensstandaard voor de producent en zijn gezin gewaarborgd zijn.

Toelichting: Het prijsbeleid zal daartoe primair afgestemd moeten zijn op de feitelijke gemiddelde bedrijfssituatie en de feitelijke ontwikkelingen in de agrarische sector. Dit houdt immers reeds een taakstelling in voor de helft van de agrarische bedrijven. Tevens wordt hierbij een toetsing van de inkomensontwikkeling in de landbouw aan het inkomensbeleid buiten de landbouw, de kostenontwikkeling en de produktiviteitsontwikkeling aanbevolen.

In dit verband kan verder nog opgemerkt worden, dat het onjuist is om het risico van een tijdelijk te ruime productie af te ventelen op de individuele producent. Dit temeer, omdat de huidige wereldvoedselsituatie en de verwachte ontwikkelingen ten aanzien hiervan op langere termijn een overdevren vrees hiervoor niet rechtvaardigt.

II. STRUCTUURBELEID EN GROND POLITIEK

- a. Naast het prijsbeleid moet een structuurbeleid worden gevoerd, gericht op bedrijfsaanpassing en -verbetering.

Toelichting: Bij dit structuurbeleid zal ook arbeidsverlichting en verbetering van de externe (hoofdontwatering, detailontwatering, perceelsgrootte, afstand percelen tot boerderij en hoofdontsluiting) en interne produktiefactoren worden nagestreefd.

- b. De prijs van de grond wordt bepaald door vraag en aanbod. De hoogte van de pacht prijs staat op zichzelf en staat in relatie tot

Ondergetekende _____

Adres _____

Woonplaats _____

neemt deel aan het VVD-landbouwcongres op 14 februari 1976 in Marum en zal wel/niet* aan de lunch deelnemen.

Handtekening

* doorhalen wat niet van toepassing is.

...or landbouwcongres

De Kamercentrales Groningen, Friesland en Drente van de VVD organiseren zaterdag 14 februari in Marum (restaurant „De Kruisweg”, Kruisweg 1) een Landbouwcongres. Het programma luidt als volgt:

- 10.00-10.15 uur: ontvangst van de congresdeelnemers.
- 10.15-10.30 uur: opening van het congres door de voorzitter.
- 10.30-11.30 uur: rede van de heer H. Wiegel, fractievoorzitter van de VVD in de Tweede Kamer.
- 11.30-12.30 uur: toelichting op de stellingen.
- 12.30-13.30 uur: lunch.
- 13.30-15.00 uur: plenaire discussie over de stellingen.
- 15.00-15.30 uur: theepauze.
- 15.30-16.00 uur: voortzetting van de plenaire discussie.
- 16.00-16.30 uur: samenvatting van de discussie door de congresvoorzitter.
- 16.30 uur: sluiting.

In verband met de voorbereiding van het congres worden deelnemers verzocht zich door middel van onderstaand strookje vóór 7 februari op te geven bij de secretaris van de organisatiecommissie, drs. S. Martin, Ettenlaan 5 in Norg (Drenthe).

De deelneming aan het congres is gratis. Lunchkosten komen voor eigen rekening, te voldoen aan de zaal.

de agrarische exploitatie en de op de grond drukkende lasten.

Toelichting: Het voorkeursrecht van de overheid tot aankoop van gronden mag slechts betrekking hebben op de gronden, die gelegen zijn in goedgekeurde bestemmingsplannen.

Mede gericht op de situatie van de beginnende zelfstandige ondernemers dient het instituut pacht als financieringsbron te worden bevorderd.

Eveneens dienen er mogelijkheden te

worden gecreëerd voor een versoepeling van het aflossen van leningen bij aankoop van landerijen en een verbetering van de saneringsregeling, beide gekoppeld aan de mogelijkheid tot bedrijfsvergroting. Het pachtbeleid zal ook meer dienstbaar moeten worden gemaakt aan bedrijfsvergroting.

c. In het algemeen zullen landschapsbeschermende maatregelen in ons land geen belemmering mogen vormen

voor een moderne en doelmatige landbouw.

Voor zover dit onvermijdelijk is, zal de individuele agrariër hiervoor een financiële vergoeding moeten ontvangen.

Toelichting: Daar waar in beperkte gebieden milieu- en landschapsbeschermende maatregelen noodzakelijk zijn en een belemmering vormen voor de rationalisatie in de landbouw en de doelmatigheid in de productie aantasten, zullen die maatregelen door de gemeenschap gedragen en aan de agrarische sector vergoed moeten worden.

III. SOCIAAL BELEID

a. Voor de permanent lagere inkomensgroepen in de agrarische sector is, in aanvulling op het markt- en prijsbeleid, een vorm van toeslagregeling, waarbij de leeftijd van de ondernemer een rol speelt, op het inkomen noodzakelijk.

Toelichting: Vooral in een periode van economische recessie en met ook op langere termijn weinig uitzicht op herstel van een situatie van volledige werkgelegenheid, zal de afvloeiing uit de agrarische sector stagneren, terwijl het macro-economisch rendement hiervan in een dergelijke periode ook vrijwel nihil is. Een toeslagregeling is vooral met het oog hierop voor met name de oudere ondernemers een sociale noodzaak.

Wat de jongere ondernemers betreft, zal gestreefd moeten worden naar een verbetering van de bestaande sociale regelingen.

In tegenstelling hiermee zal een automatisch toeslagensysteem op principiële gronden dienen te worden afgewezen.

Werft U mee ..... met de VVD?

De volgende personen willen misschien wel lid van de VVD worden:

Naam	Adres	Woonplaats
1.	.....	.....
2.	.....	.....
3.	.....	.....
4.	.....	.....
5.	.....	.....

Ingevuld te zenden aan uw afdelingssecretaris of aan het Algemeen Secretariaat VVD, Koninginnegracht 57, Den Haag.

Cadzand'Bad

De gezelligste familie-badplaats van Nederland aan de Belgische grens bij Knokke, te koop:

Luxe appartementen

Ind.: hall, toilet, woonkamer, met fraaie keuken, 2 slaapkamers, (zes slaapplaatsen), badkamer, 3 wastafels, kook- en koelgelegenheid, c.v. met heet water, tuin, bergzolder, berging of garage. Het geheel wordt zeer compleet en luxe afgewerkt. Gelegen 100 m van het strand.

Prijs: vanaf f 118.000,— tot f 164.000,— v.o.n.

Inlichtingen worden gaarne verstrekt door G. Th. J. Vis, makelaar o.g., Horndijk 10, Oud-Loosdrecht, tel.: 02158-1661.

Makelaarskantoor C. L. H. UITZINGER

- * Makelaar o/g - Taxateur - Hypotheken
- * Bemiddeling bij aan- en verkoop
- * Beheer/Administratie en verzekeringen

Rembrandtlaan 19 - NAARDEN

02159 - 42397

b.g.g. Boodschappendienst

020 - 123.123.

Wordt het Den Haag?

Dan kunnen wij op het gebied van woonruimte veel voor U doen.

Wij zijn een van de grootste makelaars in de regio. Onze specialiteit is het bemiddelen bij koop en verkoop, huur en verhuur in Groot Den Haag en randgemeenten.

Wij doen dit goed en al erg lang..... sinds 1896.

B.V. Makelaarskantoor

Falkenburg & CO

Denneweg 62 Den Haag 070-631989*

B.V. Makelaarskantoor „GEMAKO” o.g.

NASSAUPLEIN 33 — 's-GRAVENHAGE — TEL. 601907

Aan- en Verkoop Onroerende Goederen.

Beheer.

Alle verzekeringen.

WIJ zijn specialisten in de aan- en verkoop van verpachte en vrije boerderijen en landerijen door geheel Nederland.

WIJ taxeren en adviseren U graag geheel vrijblijvend omtrent de waarde van Uw bezit of omtrent aankoopmogelijkheden en rendement.

WIJ doen dit sinds 1930.

Vraagt U eens inlichtingen bij:

AGRARISCHE MAKELAARDIJ HOPMA

GRONINGEN

050 - 263628

ZUURDIJK

05957 - 665

Kantooradres: Paterswoldseweg 260, Groningen.

ZUID FRANKRIJK BIJ BEZIERS

Uniek aanbod:

SCHITTERENDE BUNGALOW inclusief 15.000 m² bouwterrein. Vaste prijs f 250.000,— k.k. Foto's ter inzage.

BOUWTERREINEN TE KOOP. Mogelijkheid tot levering van verschillende typen huizen.

— Toezicht bij de bouw — Nederlandse leiding —

Enkele voorbeelden: 3000 m² — f 18.000,— v.o.n.
1000 m² — f 15.000,— v.o.n.
2000 m² — f 25.000,— v.o.n.
Huizen vanaf f 65.000,—

Inlichtingen: J. A. van Laer, Pierrerie 34360, Saint-Chinian, France of Alg. Adviesbureau COGH & CO. B.V., Biest 10, Weert. Telefoon 04950 - 36578/37701.

MAKELAARDIJ - VAN SPRONSEN

TE KOOP:

- * Schakelbungalows te Halsteren vanaf f 131.650,—.
- * Voorbericht: binnenkort luxe herenhuizen te Goirle plm. f 160.000,— v.o.n. excl. mak.
- * Recreatiebungalows met eigen grond te Sint Maartenszee, f 57.500,— v.o.n.
- * Diverse panden te H.I. Ambacht e.o.

MAKELAARDIJ O.G.

(Lid MCC)

VAN SPRONSEN

Tromplaan 10 — Postbus 149

H.I. Ambacht - Telefoon 01858 - 2857

De nieuwste en goedkoopste manier om het gehele jaar door geriefelijk Uw gezinsvakantie door te brengen in eigen land. Sinds 1960 verhuren wij, als enige reisbureau een steeds groeiend aantal

luxe particuliere VAKANTIEBUNGALOWS

zgn. „Tweede Woningen” in Nederland (1000-4000 m² eigen terrein) o.a. naast Nationaal Park De Hoge Veluwe (Gld.), in de mooiste streken van Drenthe, Gaasterland, Friese Meren, Westerwolde, Overijssel, enz.

Ideaal voor Uw gezinsvakantie.

Vele met CV, TV, open haard. Enkele met kleuren TV, telefoon, zwembad.

Verhuur per week, per maand, lange weekends.

Reserveert spoedig, er is nog keus. Voor- en naseizoen 40-60% huurreductie.

WORLD TOURS - VOORBURG

Telefoon 070 - 860644 (altijd bereikbaar).

U hebt alle redenen om alles te willen weten over de ziektekostenverzekering van de VGCN.

Reken goed vóórdat u 'n verzekering sluit.
Reken opnieuw als u al 'n verzekering hebt.

Als u al een ziektekostenverzekering hebt, hoeft u niet dus geconfronteerd te worden met een premie die ieder jaar automatisch stijgt.

Als u over de loongrens stapt, hoeft u niet gestraft te worden met een ziektekostenverzekering die iedere maand een te grote hap uit het (gezins) inkomen neemt.

Met de ziektekostenverzekering van de VGCN bent u beter uit. Reden genoeg:

Eerste reden: De VGCN is een pur-sang ziektekostenverzekeraar.

De VGCN is de Coöperatieve Vereniging Gezondheidszorg Centrum Nederland U.A., de grootste ziektekostenverzekeraar in Nederland; met een deskundigheid die garant staat voor ruime voorwaarden en een verrassend lage premie. Een premie die in 1976 zelfs niet wordt verhoogd.

Tweede reden: De VGCN verzekert verregaand.

Uw ziektekosten, inclusief die van de huisarts en de apotheker, worden door ons snel vergoed. Vanaf 1976 wordt de dekking uitgebreid met een gloednieuwe, zeer ruime regeling voor bevalling en kraamzorg. De VGCN biedt een topverzekering tegen een gering eigen risico; met een dekking die voortdurend wordt aangepast aan de laatste eisen van de gezondheidszorg.

Derde reden: Geen uitsluiting.

Iedereen die het ziekenfonds moet verlaten wordt zonder keuring aanvaard en heeft de vrije keuze uit een 3e of 2e klas verzekering, zonder leeftijdstoelagen.

Kijk maar en kies maar wat voor u het gunstigst is.

Vierde reden: De gunstige VGCN premies.

1. U neemt een eigen risico voor huisarts, apotheker en poliklinische specialistenhulp.

Van f 375,- per jaar als u ongehuwd bent.
Van f 750,- per jaar als u een gezin hebt.

Dan betaalt u per maand:

	volwassenen*	kinderen t/m 26 jaar**
3e klasse	f 49.50	f 35.30
2e klasse A en B	f 87.20	f 41.10

2. U neemt een eigen risico voor huisarts en apotheker.

Van f 150,- per jaar als u ongehuwd bent.
Van f 300,- per jaar als u een gezin hebt.

Dan betaalt u per maand:

	volwassenen*	kinderen t/m 26 jaar**
3e klasse	f 63.90	f 35.30
2e klasse A en B	f 102.90	f 41.10

* Vanaf 50 jaar gelden bij toetreding leeftijdstoelagen.

** Het 4e en de volgende kinderen worden gratis meeverzekerd.

En verder:

kan een ziekenfondsverzekerde zich bij ons aanvullend verzekeren voor 2e klas ziekenhuisopname.

Dat kost f 27.60 per maand.

Optimaal verzekerd tegen een zo laag mogelijke premie.

Dat biedt de ziektekostenverzekering van de VGCN. Een betaalbare zaak voor iedereen die zelf de kosten van het ziek zijn moet dragen.

Voor Zwolle en Kampen gelden afwijkende tarieven.

Alles weten? Stuur de bon op, bel of kom langs.

Doe het vandaag nog, dan bent u het snelst op de hoogte en kunt u het best vergelijken.

Ook voor collectieve verzekeringen heeft de VGCN gunstige voorwaarden. Informeer eens bij één van onze kantoren of telefonisch 030 - 71 56 34!

BON

Stuur mij gegevens over uw ziektekostenverzekering.

Ik ben nu

A. in een ziekenfonds

B. particulier verzekerd

(doorhalen wat niet van toepassing is)

NAAM: _____

ADRES: _____

PLAATS: _____

(Vdcode 3.)

Opsturen in een envelop zonder postzegel aan:
V.G.C.N., Antwoordnummer 576, Utrecht.

Nadere informatie is desgewenst verkrijgbaar bij:

Kantoren:

Centrale Administratie: Utrecht, Biltstraat 196, Postbus 290, 030 - 71 56 34
Amersfoort - Stationsstraat 46 - 033-16445; Amsterdam - Herengracht 248 - 020 - 62488 - m.i.v. 15.11.1975; Keizersgracht 205 - 020-239835/6/7;
Amsterdam - Keizersgracht 717-719 - 020-235738; Apeldoorn - Emmalaan 16 - 055-210220; Apeldoorn - Vlijtseweg 1 - 055-210295;
Arnhem - Velperweg 8 - 085-629135; Bussum - Prins Hendriklaan 3 - 02159-43444; Delft - Noordeinde 6 - 015-120682;
Eindhoven - Geldropseweg 82c - 040-116344; 's-Gravenhage - Anna Paulownastraat 18 - 070-390130/390131; Haarlem - Oostvest 60 -
023-319316; Heerlen - Akerstraat 92 - 045-763333; Hilversum - Emmastraat 62 - 02150-44040; Huizen - de Ruyterstraat 9 - 02152-52044;
Kampen - Vloeddijk 79 - 05202-2345; Leerdam - Prins Mauritsstraat 17 - 03451-4541; Leiden - Zoeterwoudse Singel 2 - 071-25841;
Nijkerk - Spoorstraat 13 - 03494-3345; Utrecht - Catharijnesingel 64 - 030-332118; Velp - Arnhemsestraatweg 348 - 085-629090;
Zutphen - Marspoortstraat 9 - 05750-13145; Zwolle - Badhuiswal 3 - 05200-10655.

U WILT GELD LENEN?

BEL SMETS MONEY-SHOP

077-19775
045-218218

nu sterk verlaagd tarief!

Venlo, Koninginnesingel 70, Tel. 077-19775. Hoensbroek (Heerlen), Akerstraat 210a, Tel. 045-218218. Venray, Pr. Bernhardstraat 25, Tel. 04780-5870.

netto bedrag in handen	24 mnd	36 mnd	48 mnd	60 mnd
2.000	96	—	—	—
3.000	144	101	—	—
4.000	192	135	—	—
5.000	240	169	134	—
6.000	288	202	161	—
7.000	336	236	188	158
8.000	384	270	215	181
10.000	480	337	268	225
12.000	576	404	322	270
15.000	720	505	402	338
20.000	—	—	—	469
25.000	—	—	—	586

Deze aantrekkelijke tarieven zijn inkl. kwijtschelding bij overlijden tot f 15.000,— netto verstrekt krediet. Verder géén kosten. Woningverbeteringskredieten nu ook zonder eigen huis, looptijden 72, 84 en 96 maanden. Vraag vrijblijvend onze folder. Vroegde aflossing mogelijk. Overname bestaande leningen, mits zonder achterstand, meestal geen bezwaar.

Tarief 2e hypotheek, looptijd 120 of 180 maanden:

15.000 is 120 x 224,47 of 180 x 194,75
20.000 is 120 x 294,66 of 180 x 259,66
25.000 is 120 x 364,85 of 180 x 324,58
30.000 is 120 x 435,05 of 180 x 389,49

ZIONISME

RACISME

Wilt U dit mede helpen bestrijden, zendt U ons dan wat U nog heeft uit de tijd van het

NAZISME

Wij zenden al Uw bescheiden en boeken waaronder vooral Duitse Mein Kampf-exemplaren naar de Musea der Ghetto Fighters in Israël.

Ook illegale bladen en pamfletten.

Ons werk is in de wereld op één punt te verzamelen, wat ooit het

RACISME

geweest is.

HELPT ONS!

ISRAËLDOCUMENTATIE NEDERLAND

te Veldhoven

Postbus 10

Schildersbedrijf BIRMAN

Bescherm en verfraai uw bezit:

In de winterperiode een premie van f 22,50 per dag per man
10-11-'75 t/m 12-3-'76

VOOR AL UW SCHILDER- EN BEHANGWERK

Vraag vrijblijvend advies en offerte

v. HOGENDORPLAAN 25 - 02150-48192 - HILVERSUM

ASSURANTIEKANTOOR A. H. F. ENDEMA

voor

AL UW VERZEKERINGEN PERS. LENINGEN snel en discreet HYPOTHEKEN

tot 125% v. d. executie-waarde

vraag vrijblijvend ons boekje met alle informatie over hypotheek.

Bel of schrijf als u iets wilt weten.

Bel 023 - 317150* of schrijf naar
ENDEMA, Wihelminastraat 31, HAARLEM, Postbus 778.
Na 18.00 uur 02520 - 16801.

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

pandbrieven

een veilige belegging met zeer hoog rendement